

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

5(1995)12

6. december 1995

*Srečno in uspešno
1996!*

*Pred nami so božični in
novoletni prazniki, zato vam
želimo prijetno praznovanje
in veliko lepega v novem
letu!*

*Delavci Enote za razvoj
knjižničarstva*

ZBDS

Spoštovane kolegice in kolegi!

Pred vam je decembrska številka
Knjižničarskih novic, v kateri je

kar nekaj prostora namenjenega našemu našemu strokovnemu društvu. Želimo namreč, da bi tako člani, kot tudi nečlani, svoje stanovsko društvo bolje spoznali.

Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije sestavlja osem območnih društev in sicer:

- Društvo bibliotekarjev Ljubljana (sedež je v Centralni tehniški knjižnici v Ljubljani)
- Društvo bibliotekarjev Maribor (sedež je v Mariborski knjižnici)
- Društvo bibliotekarjev Celje (sedež je v Osrednji knjižnici Celje)
- Društvo bibliotekarjev Gorenjske (sedež je v Knjižnici A.T. Linhart v Radovljici)
- Društvo bibliotekarjev Dolenjske (sedež je v Študijski knjižnici M. Jarca v Novem mestu)
- Društvo bibliotekarjev Koroške (sedež je v Koroški osrednji knjižnici na Ravnah)
- Društvo bibliotekarjev Primorske (sedež je v Osrednji knjižnici C. Kosmača v Tolminu)
- Društvo bibliotekarjev Pomurja (sedež je v knjižnici Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti)

Letos novembra je bila na posvetovanju na Bledu volilna skupščina, kjer je bilo izbrano

novo vodstvo društva (seznam članov širšega predsestva je objavljen v prilogi). Vsi, ki smo bili izbrani na volitvah, želimo dati našemu društvu drugačno in novo podobo. Predvsem si želimo tesneje sodelovati s člani društva. Zavedamo se, da položaj slovenskega knjižničarstva ni rožnat in da marsikoga izmed vas resno skrbi, kako bo preživel s skromno knjižničarsko plačo.

Ljudje smo različni, zato se tudi različno odzivamo na svoje lastne želje in potrebe. Vsi tisti, ki smo v društvu, čutimo neko stanovsko pripadnost k temu društvu. Od časa do časa se srečujemo na predavanjih, na letnih posvetovanjih, se udeležujemo izletov in se poslužujemo ugodnosti, ki nam jih društvo ponuja.

Društvo ima predvsem strokovno in tudi družabno vlogo. Življenje, ki ga živimo, je velikokrat polno problemov. Zakaj ne bi vsaj delovnih problemov skupno reševali. Mislim, da bi se še vedno lahko držali preproste modrosti, da več glasov več ve. Zato so naša druženja še kako potrebna. Knjižnice, kjer smo zaposleni, niso samotni otoki in mi nismo samotni ribiči na širokem morju. Morda se še premalo zavedamo, da smo drug drugemu potrebni in da si tudi preko društva lahko izmenjujemo svoje bogate izkušnje. V Sloveniji je več kot 3000 knjižničarjev zaposlenih v različnih vrstah knjižnic, v društvu pa nas je le dobra četrtina.

Kot nova predsednica sem se odločila, da bom v prihodnjih dveh letih obiskala sedeže posameznih območnih društev in se s člani in tudi nečlani pogovorila o vseh problemih, ki vas tarejo.

Naše društvo bo, kot je že tradicija, sodelovalo z društvi v sose-

dnjih državah, odkoder bomo poskušali vse dobre ideje prinesiti k nam v Slovenijo. Začeli pa se bomo povezovati tudi z drugimi strokovnimi društvi, kot so Društvo pisateljev, Andragoško društvo, Društvo muzealcev, Društvo arhivistov, Bralno društvo in morda še s katerim drugim. To povezovanje naj bi rodilo tudi nove oblike dela, kjer bomo določene probleme poskušali skupno reševati.

V svoje vrste bomo poskušali pritegniti čim več študentov bibliotekarstva in tudi ugledne strokovnjake. Poskušali bomo promovirati naše delo in vlogo naše stroke pri razvoju slovenske družbe. Ob prebiranju dnevnega tiska lahko vidimo, da se o drugih strokovnih področjih veliko več piše kot o našem. Zavedati se moramo, da lahko vsakdo od nas da svoj prispevek k društvu katerega član je.

Tiste knjižničarje, ki še niste člani našega društva, vljudno vabimo, da se vključite v naše vrste. Včlanite se lahko pri predstavnikih področnih društev:

- **DB Ljubljana:** Mirjam Intihar, NUK, Turjaška 1, Ljubljana, tel. 061/125-01-31
- **DB Dolenjske:** Ida Pucelj, Študijska knjižnica M. Jarca, Rozmanova 26-28, Novo mesto, tel. 068/324-505
- **DB Celje:** Srečko Maček, Osrednja knjižnica Celje, Muzejski trg 1a, Celje, tel.: 063/442-580
- **DB Koroške:** Romana Obrul, Koroška osrednja knjižnica, Na gradu 1, Ravne na Koroškem, tel.: 0602/21-467
- **DB Pomurja:** Milena Zver, Osnovna šola I. Štefana Kovača 32, Murska Sobota, tel.: 069/21-342
- **DB Gorenjske:** Tilka Bajželj, Osrednja knjižnica Kranj, Tav-

čarjeva 41, Kranj, tel.: 064/222-031

- **DB Maribor:** Majda Blagšič, Mariborska knjižnica, Rotovski trg 2, Maribor, tel.: 062/222-161
- **DB Primorske:** Viljem Leban, Osrednja knjižnica C. Kosmača, Tolmin, Tumov drevored 6, 65220 Tolmin, tel.: 065/81-048

V upanju na dobro sodelovanje vam želim prijetne praznike in vse lepo v letu 1996.

mag. Nada Češnovar
predsednica ZBDS

KNJIŽNIČNE ZBIRKE - IZGRADNJA IN UPRAVLJANJE

**Strokovno posvetovanje Zveze
bibliotekarskih društev Slovenije**
(Bled, 6. do 8. november 1995)

Program letošnjega strokovnega posvetovanja je bil dokaj obsežen in je vključeval referate in razprave, okrogle mize, predstavitev založb ter podelitev Čopovih diplom in nagrad Kalanovega sklada. Na skupščini je bilo izvoljeno novo predsedstvo Zveze in nosilci posameznih funkcij v njej, sprejet je bil tudi Etični kodeks slovenskih knjižničarjev, ki ga objavljamo v prilogi. Organizatorji niso pozabili na družabni del dogajanja - srečali smo se na skupni večerji, uživali v lepem izletu v Bohinj in njegovo okolico ter prisluhnili nežnim zvokom harfe na koncertu Mojce Zlobko. V teh Knjižničarskih novicah bomo poskušali pestro dogajanje posvetovanja povzeti in vas hkrati že zdaj povabiti, da se aktivno vključite v priprave posvetovanja, ki bo naslednje leto.

REFERATI:

- dr. APARARAC-GAZIVODA Tatjana: Teorija selekcije i strategija preživljanja
- mag. BALAŽIC DARKO: Vodenje in upravljanje knjižničnih zbirk v sodobni nacionalni knjižnici
- DOLINŠEK Janko: Vloga knjižnice in uporaba slikanice pri celovitem delu z otrokom in njegovo družino
- GLAVAN Mihael: Rokopisno gradivo v slovenskih knjižnicah
- GOROPEVŠEK Branko: Domoznanstvo in posebne knjižnične zbirke
- JAMNIK Tilka: Gradivo v sodobni mladinski knjižnici in knjižna vzgoja
- JURKOVIČ Anica: Zakaj igrače v knjižnici?
- mag. JUŽNIČ Primož: Virtualna knjižnica
- KODRIČ-DAČIĆ Eva: Nabava v knjižnicah: krog ali špirala
- mag. LIPOGLAVŠEK Marjana: Povezovanje umetnostnih knjižnic z mednarodno strokovno skupnostjo: vloga in delovanje združenj ARLIS
- MIŠKOVIĆ Veselin: Posebne zbirke
- NOVLJAN-TROŠT Silva: Bralno društvo Slovenije
- NOVLJAN-TROŠT Silva: Velikost knjižnične zbirke in njen vpliv na razvoj branja
- mag. PEČKO-MLEKUŽ Helena: Razvoj knjižničnih zbirk v CTK
- PLENIČAR Andreja: Ženske in "ženski roman"
- POGAČAR Tanja: IBBY in Slovenska sekcija
- PTACK Andreas: Sodobne metode zaščite knjig
- RAMPIH - VAJZOVIČ Slavica: Nabava in nabavna politika v Mariborski knjižnici

- REICHENBERGER Mitja: Glasba in film v obliki novih medijev na knjižni polici
- STEINBUCH Majda: Razvoj in vrednotenje knjižnične zbirke v srednješolski knjižnici
- TURJAK Dragica: Študijska zbirka v Pionirski knjižnici Rotovž
- VODOPIVEC Lidija: Avtomatizacija nabave serijskih publikacij v CTK
- dr. ŽAUCER Matjaž, Ida JUVAN-PRIMOŽIČ: Zbirka standardov v CTK
- dr. ŽNIDERŠIČ Martin: Vpliv elektronskih medijev na avtorske pravice, založništvo, knjigotrštvo in njihove odnose s knjižnicami
- ŽUMER Francka: Bibliopedagoško delo v šolski knjižnici

OKROGLE MIZE IN PREDSTAVITVE:

- Etični kodeks knjižničarjev Slovenije. Predstavil: dr. Jože URBANIJA
- Videoteka - nujen del sodobne knjižnice; Možnosti in pogoji - predstavitev programa in dela založbe JAKA. Predstavila: Melita NOVLJAN
- Založbe iz grupacije Harcourt Brace & Co. in možnosti nacionalne nabave publikacij - Organizacija MK Knjigarna Konzorcij d.o.o. Predstavil: Michael RICHARDS, Harcourt Brace & Co.
- Domoznanska dejavnost. Moderator: Lidija WAGNER
- Zakon o knjižničnem informacijskem sistemu. Moderator: Rajko SLOKAR
Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah. Moderator: Janko GERMADNIK
- Informatizacija šolske knjižnice. Moderator: mag. Ema STRUŽNIK

ČOPOVE DIPLOME 1995

- Zlata DIMEC, Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani
- Marija ISKRENOVIČ, Cankarjeva knjižnica, Vrhnika
- Marija PEČAN, Knjižnica Muzeja novejših zgodovine Slovenije, Ljubljana
- Zdenka PETERMANEC, Knjižnica Ekonomsko poslovne fakultete, Maribor
- Nika PUGELJ, Knjižnica Otona Župančiča - Enota potujoča knjižnica, Ljubljana
- mag. Alenka ŠAUPERL, FF - Oddelek za bibliotekarstvo, Ljubljana

NAGRADE KALANOVEGA SKLADA

- Tilka JAMNIK, Knjižnica Otona Župančiča - Enota Pionirska knjižnica, Ljubljana
- Saša ZUPANIČ, FF - Oddelek za bibliotekarstvo, Ljubljana

SLAVNOSTNI GOVOR OB OTVORITVI POSVETOVANJA ZDBS

Evald FLISAR, predsednik Društva slovenskih pisateljev

Spoštovane gospe, spoštovani gospodje!

Ko me je ga. Daniela Leskošek povabila, naj vam na samem začetku vašega srečanja spregovorim nekaj besed, sem bil skoraj v zadregi. Hotel sem govoriti o praktičnih stvareh, o tistem, kar je porazno tako za vas kot za slovenske pisatelje, o nemarnem odnosu, ki ga ima naša nova oblast do knjige, do tiste vrednote, ki nas je stoletja navdihovala in je morda v največji meri zaslužna za to, da

smo danes tukaj kot narod. Gotovo se vsi z nostalgijo spominjamo dni, ko so knjižnice lahko naročile po deset in večje celo po štirideset izvodov slovenske novitete; danes, tega mi ni treba ponavljati, celo večje knjižnice ne naročijo kaj več kot deset izvodov, nekatere manjše pa ne morejo naročiti enega samega. In tako smo osiromašeni vsi: avtorji zato, ker tisti, ki bi nas sicer brali, ne dobijo več možnosti, da bi nas vzeli v roke, bralci pa zato, ker jim marsikateri avtor, ki bi jim znal povedati marsikaj vrednega, ostane neznan.

Države, kot kaže, to ne vznemirja preveč. Knjiga je navsezadnje tržno blago, naprodaj je tudi v knjigarnah; naj jo tisti, ki bi radi brali, kupijo. Res so knjige pri nas najdražje v Evropi, a drage so tudi druge stvari; zakaj bi knjiga bila izjema? Dodatna prednost za državo je v tem, da bralec plača za vsako knjigo, ki si je ne izposodi, ampak jo kupi, prometni davek. Tega davka država ne vrne knjigi, ampak ga porabi za druge stvari: za nakup orožja, za vzdrževanje zunanjega ugleda, za nakup policijskih avtomobilov, morda celo za poslanske plače. Lahko vam rečem, da je Društvo pisateljev na ministra Pelhana in Gasparija naslovilo zahtevo, naj se delež denarja, ki ga prinese davek na knjigo, preusmeri v slovenske knjižnice, ne zato, da bi uživale privilegije ali kakšen poseben status, ampak preprosto zato, da bi lahko dohajale domačo knjižno produkcijo. Če bo ta zahteva naletela na gluha ušesa, smo pisatelji pripravljene stvar zaostri. Skratka, z vami smo, naši interesi so skupni. Dejansko gre tukaj za dolgoročne interese slovenskega naroda.

O teh in takih stvareh sem nameraval govoriti že na začetku tega vašega srečanja. Potem pa sem kar naenkrat pomislil, da so to vendarle znane, vsakdanje stvari, in da bi vam lahko povedal kaj zanimivejšega, kaj več o stvari, ki je sicer pomemben del te problematike, ki pa ostaja sredi statistike skoraj nezapažena. Po krivici, kajti prepričan sem, da problem knjige ni le problem denarja. Zadeva je mnogo usodnejša. Res je iz leta v leto na voljo vedno več knjig, toda med njimi je vse manj leposlovnih knjig. In med temi vse manj slovenskih. Časi niso naklonjeni beletristični literaturi. Novel in črtic skoraj nihče več ne bere, za poezijo se zanima samo še izbrana manjšina, med romani pa le tu in tam izide kakšen, na katerega je treba v knjižnicah čakati v vrsti. Ljudje pač raje gledajo televizijo. Vendar to ni edini razlog. Glavni razlog je, da ljudje, ki še berejo, ne segajo več po leposlovju. Pesnike in pripovednike je prehitela in zasenčila faktografska in priložniška literatura, ki je leposlovje izrinila iz rok bralcev in ga porinila v roke akademikov in literarnih obducentov. Faktografska, žurnalistična literatura si je prisvojila privilegij resničnosti, leposlovju pa je vsilila občutek, da je izmišljeno.

V leposlovju je resnica lahko izrečena samo med vrsticami. Današnji bralec pa v sli po gotovosti hlasta po dejstvih; po literaturi, ki ne mistificira, ampak razlaga, ki mu ponuja predvsem informacije. Današnji bralec potrebuje dejstva, da se jih oprime in se počuti varnega. Zato ne sega po leposlovju, ki od njega zahteva, da sodeluje pri nekakšni čustveno pojmovni zaroti, ampak terja knjige, v katerih najde predvsem

informacije. Toda občutek varnosti, ki nam ga dajejo informacije, je iluzoren. Današnji bralec je pozabil, da lahko najde trajnejši in tudi resničnejši občutek varnosti v izmišljeni literaturi, v fikciji. Kajti zgodbe so zatočišče, v katerem so se najbolj krhke, a obenem najpomembnejše človeške resnice o bivanju rešile pred izničenjem in pozabo. Takšni so tudi začetki leposlovne umetnosti: v šotoru ali v gostišču se je zbrala skupina ljudi, da bi prisluhnila doživljanjem vojaka, ki je preživel bitko; popotnika, ki se je vrnil iz neznanih krajev; človeka, ki ga je doletela tragična izguba.

Pozabljamo, da je zgodba posoda za shranitev pomena življenja. Da je literarno delo reševalna akcija: reševanje življenjskega pomena iz brezmejnega votlosti časa. Literarno delo, ki je vredno tega imena, nam bogati domišljijo, približuje nam izkušnje in občutke, ki jih v sebi zanikamo ali smo pozabili nanje. To je največji problem današnjega časa: da ne znamo več brati lepe literature. Seveda smo krivi tudi pisatelji. Vsi, ne le slovenski. Morda je kriv čas, v katerem živimo. Izčrpali smo skoraj vse vire, z odmikom od prvotnih pa smo osiromašili tudi večino možnih modelov. Včasih se zdi, da lahko na področju proznih pripovedi pričakujemo samo še variacije na pozabljene teme, pa metafizične intelektualke ter raznovrstne žanrske pripovedi. Vendar je ta pogled preveč pesimističen in vanj ne verjamem niti jaz, ki sem pesimist po naravi. Prepričan sem, da ni daleč dan, ko ljudje ne bodo prišli v knjižnico, da si odnesejo domov najnovejši priročnik, ampak bodo skušali najti bridko resnico o grozni lepoti tega sveta znova tam, kjer so jo iskali dolga stoletja: v

zgodbi, v lepi literaturi. Seveda pa se bo morala literatura najprej vrniti nazaj k moralnim in pripovednim virom, iz katerih izhaja. To ni vaša naloga, to je naloga pisateljev. Ne vem, ali ji bomo kos, lahko vam pa ob koncu tega nagovora zagotovim iz srca, da se trudimo.

UVODNI POZDRAV

Daniela LESKOVŠEK, Društvo
bibliotekarjev Gorenjske

Drage kolegice, spoštovani kolegi, cenjeni gosti !

Vesela sem in srečna, da vas lahko drugič zapored pristrčno pozdravim kot organizator letošnjega posvetovanja in vam v imenu Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in Društva bibliotekarjev Gorenjske, predvsem pa od mojega srca iskreno želim in upam, da vam je primorska burja in celinski vihar v tej nemirni noči pred odhodom odpihnil vse nepotrebne skrbi, jezo, zamero in slabo voljo, nebodijetrea.

V sončnem jutru ste v Radovljici že občudovali zasneženi Triglav in v vas se je prebudil davni spomin in zavest o pomenu in simbolu te gore. Ni naključje, da se spet srečujemo v središču triglavskega krajinskega svetišča, v prostoru ljubezni in enosti med Bogomilo in Črtomirom; in sem, v to dvorano ste vsi že prinesli dih svetosti tega kraja.

Prišli ste, da bi odvrgli zastarelo vedenje in si pridobili novo, ali pa s svojo dejavnostjo vzbudili željo po nastanku nove paradigme ter s svojim delom in komunikacijo razodeli najbolj osebne, neponovljive značilnosti.

Vsi pa si želite srečevanja in v skriti tihi radosti sledite skriv-

nostni energiji, ki vas pelje v čudežna doživetja.

Preпустite se lepoti dneva in se v odmoru sprehodite po poteh malega kraljestva narave, pokukajte v vse kotičke, ki smo jih za vas pripravili in okrasili v tej hiši ter si dovolite vzeti darilo; ko boste utrujeni od poslušanja ali pa se boste morda že malo dolgočasili, se ustavite in vzemite v roke knjigo - tisto, ki je tukaj samo za vas.

Sedaj pa mi dovolite, da posebej pozdravim še vse naše goste. Na Bled so prišli:

- **Dubravka Kunštek**, predsednica DB Hrvatske
- **Tatjana Aparac Gazivoda**, Filozofska fakulteta, Zagreb
- **Sonja Avalun**, Nacionalna i sveučilišna biblioteka Zagreb
- **Gabrijela Caharija**, Narodna in študijska knjižnica v Trstu
- **Srečko Jelušič**, Naklada Benja v Reki
- **Elisabeth Simon**, Nemški bibliotekarski institut, Berlin
- **Heiderose Lakatsch**, Lehmanns, Düsseldorf
- **Kirsten Bittenbinder**, DelBanco & Compagnie - international books & journals
- **Graham Waters**, Swets, Frankfurt/Main

POROČILO O DELOVANJU ZDBS (1993 - 1995)

1. Delo predsedstva in tajništva

V mandatnem obdobju 1993-1995 je bilo šest rednih sej predsedstva, ob tem pa še dve korespondenčni seji. Štiri seje so potekale v razširjeni sestavi, to je s predsedniki sekcij in komisij.

Predsedstvo je koordiniralo delo osmih področnih društev bibliotekarjev, štirih sekcij in osmih komisij, ki so delovale po individualnih programih. Število članov ZBDS je v posameznih področnih društvih nihalo, v celoti je bilo opaziti rahel padec in nato ponoven dvig, tako, da je bilo konec leta 1994 (upoštevano je število vplačanih članskih prispevkov) število članov 914, v letu 1995 pa članarina v celoti še ni poravnana.

2. Izdajanje strokovne revije Knjižnica

Revija je izhajala kljub izrazito neugodnemu finančnemu stanju redno, letno so izšle po štiri številke, ena od njih je bila vedno posvečena letnemu strokovnemu posvetovanju. Izdajanje Knjižnice so sofinancirala tri ministrstva - Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Ministrstvo za šolstvo in šport - del stroškov pa smo pokrivali s prodajo in iz članarin. Knjižnica je od leta 1991 uvrščena v podatkovno zbirko LISA (Library and Information Sciences Abstracts), ki je dostopna online, na CD-ROM in v knjižni obliki.

3. Strokovno delo področnih društev, sekcij in komisij

Področna društva so delovala v skladu s svojimi letnimi načrti, v katerih so določila obliko in načine dejavnosti ter vključevanja v aktivnosti ZBDS. **Sekcije in komisije** so delovale po individualnih programih glede na začrtane cilje ali kot reakcija na aktualne in najbolj pereče probleme, vezane na vsebino njihovega delovanja.

- **Sekcija za specialne knjižnice** je organizirala svoje 5. posvetovanje Vloga specialnih knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja z naslovom Kakovost storitev v specialnih knjižnicah, ob njem pa je izdala tudi zbornik referatov.
- Prizadevanje za uradno uveljavitev **strokovnih standardov in normativov** - standarde in normative za vse tipe knjižnic je stroka že sprejela, verificirani so bili tudi na Strokovnem svetu za knjižničarstvo, vendar so bili sprejeti od ustreznega ministrstva le standardi za splošnoizobraževalne knjižnice. Standarde bo treba revidirati in preoblikovati po sprejemu novega zakona o knjižničarstvu.
- Izvajanje različnih oblik permanentnega **izobraževanja knjižničnih delavcev** je potekalo v obliki predavanj, seminarjev ali delavnic, ki so jih organizirala področna društva samostojno ali v sodelovanju s predsedstvom ZBDS, Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani ter Oddelkom za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti.
- Kot gostje ZBDS oz. področnih društev so **predavali** ugledni profesorji dr. Paul Sturgess (Velika Britanija), dr. Christine Borgman (ZDA), dr. Erdmute Lapp (ZRN), dr. Katherine Cveljo (ZDA).
- Sodelovali smo z **Oddelkom za bibliotekarstvo FF** pri oblikovanju predlogov za samostojno študijsko skupino in možnost nadaljevanja študija diplomantov PA.
- Predsedstvo, področna društva, sekcije in komisije so si prizadevale zagotoviti pri financirjih razumevanje, pripravljenost in ustrezna sredstva za svetovalca za šolske **knjižnice** pri Enoti za razvoj knjižničarstva. Uspeha doslej še ni bilo.
- **Sekcija za šolske knjižnice** uspešno sodeluje z Zavodom za šolstvo pri izdajanju revije Šolska knjižnica, ki izhaja že peto leto.
- Področna društva so organizirala posamezne **strokovne ekskurzije** v Sloveniji in izven njenih meja ter ogleda posameznih knjižnic.
- Izbor kandidatov za **Čopove diplome** je opravila Komisija za Čopove diplome, ki je podelila leta 1994 to priznanje za prizadevno in strokovno delo šestim članom ZBDS; za leto 1995 pa je bilo pet nagrajencev.
- Komisija **Kalanovega sklada** je podelila za najboljše strokovne prispevke v razpisnem obdobju nagrade tega sklada v letu 1994 trem članom ZBDS; v letu 1995 sta dva nagrajenca.
- V dopolnjevanje in spreminjanje ter pripravo **novih navodil, pravil in standardov** za strokovno obdelavo knjižničnih gradiv so bile vključene Komisija za AIK, bibliografijo, avtomatizacijo, vsebinsko obdelavo in terminološka komisija.
- **Sekciji za SIK in za šolske knjižnice** sta sodelovali pri pripravi in izvajanju dveh projektov Računalniško opremljanje SIK 3. - 5. skupine in Koncept razvoja slovenske šolske knjižnice.
- Ožje delovne skupine so sodelovale pri pripravi tez Zakona o obveznem izvodu in Zakona o knjižnicah in drugih knjižničnih informacijskih organizacijah, ki sta v postopku usklajevanja oz. v postopku sprejemanja.
- Predsedstvo, posamezne sekcije in komisije ter posamezniki so se aktivno vključevali v pripravo in obravnavo osnutkov in predlogov nekaterih **novih zakonov** - zakon o obveznem izvodu, zakon o knjižničarstvu, zakon o avtorskih in sorodnih pravicah, zakon o šolstvu, zakon o visokem šolstvu, zakon o urejanju javnega interesa na področju kulture, zakon o varovanju

naravne in kulturne dediščine, zakoni o plačah, itd.

- Nadaljevala se je akcija za doseganje **ustreznega statusa** knjižnic in knjižničnih delavcev v družbi in predvsem v svojem okolju. V zvezi s tem so potekali pogovori z MŠŠ, MK, obema univerzama, sodelovali pa smo tudi pri analizi raziskave o statusu knjižničnih delavcev v sklopu IFLA RTMLA, katere član je predsednik ZBDS.

- Za izdelavo novih izhodišč **etičnega kodeksa** je bila ponovno imenovana posebna komisija, ki je proučila podobne kodekse v Evropi in po svetu. Na tej osnovi je nastala nova verzija etičnega kodeksa knjižničnih delavcev Slovenije, ki je predlagan tej skupščini ZBDS v sprejem.

- Komisija za priznavanje **strokovnih kvalifikacij** je pripravila predlog novega pravilnika za priznavanje kvalifikacij in shemo posodobljenega predmetnika za strokovne izpite. Oba dokumenta čakata na usklajevanje z novim zakonom o knjižničarstvu.

- **Komisija za terminologijo** je nadaljevala delo na pripravi slovenskega bibliotekarskega terminološkega slovarja, pri tem pa je navezala stike z ustreznimi strokovnimi telesi IFLA, Sveta Evrope in Konzorcija evropskih nacionalnih knjižnic. V letu 1995 bo izdala poskusni snopič Bibliotekarskega terminološkega slovarja.

- Posamezni člani ZBDS so sodelovali pri izvedbi različnih projektov in v delu ekspertnih skupin ministrstev ter objavljali svoje strokovne prispevke v reviji Knjižnica, biltenu Knjižničarske novice ter nekaterih tujih strokovnih revijah.

- Sodelovali smo pri projektu obnove **Čopove domačije** oziroma organizacije kulturnih aktivnosti v njej.

- Sodelovali smo v aktivnostih ob **mesecu knjige in knjižnih raz-**

stavah oz. sejnih (npr. Frankfurt po Frankfurtu).

- Posamezna področna društva so pripravila ali sodelovala pri pripravi samostojnih tematskih razstav, srečanj z avtorji in predstavitev publikacij.

- Nekatera področna društva, med katerimi je bilo najuspešnejše ljubljansko, so si prizadevala pridobiti ugodnosti za svoje člane v knjigarlah in gledališčih.

4. Letno strokovno posvetovanje ZBDS

Potekalo je 10. in 11. oktobra 1994 na Bledu pod krovnim naslovom Knjižnice v času sprememb. Posvetovanja se je udeležilo okrog 450 knjižničnih delavcev iz vseh osmih področnih društev, poleg tega pa še predstavniki stanovskih kolegov iz Hrvaške, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Velike Britanije. Strokovni del so predstavljali referati in okrogle mize, ki so jih pripravile posamezne sekcije, razgibane pa so bile tudi spremljevalne dejavnosti. Referati so bili objavljeni v reviji Knjižnica. **Knjižnične zbirke - izgradnja in upravljanje** je tema posvetovanja v letu 1995, in poteka od 6. do 8. novembra, prav tako na Bledu. Sledi mu volilna skupščina.

5. Sodelovanje z mednarodno organizacijo IFLA

Konferenca IFLA, ki je bila avgusta 1994 v Havani na Kubi, se je udeležilo pet predstavnikov Slovenije, od tega trije člani ZBDS, ki so tudi aktivno sodelovali v delu RTMLA, Sekcije za izobraževanje ter Konferenca direktorjev nacionalnih knjižnic. Konferenca IFLA 1995 se je udeležilo 8 slovenskih predstavnikov, od tega 6 članov ZBDS. Predstavnica potujočih knjižnic je zelo uspešno

predstavila delovanje le-teh v Sloveniji.

6. Sodelovanje z delovno skupnostjo Alpe-Jadran

Potekalo je v okviru skupine za univerzitetne oz. visokošolske knjižnice in skupine za splošnoizobraževalne knjižnice

7. Druge oblike mednarodnega sodelovanja

- predstavniki ZBDS so se udeležili posvetovanj in skupščin Združenja avstrijskih knjižnic in Hrvaškega bibliotekarskega društva,
- aktivno smo sodelovali na seminarju o knjižničarski zakonodaji pri Svetu Evrope v Strasbourgu,
- sodelovali smo na seminarju IFLA o vodenju in organiziranju bibliotekarskih združenj (Madžarska),
- sodelovali smo pri pripravi izhodišč za pomoč sarajevski NUB v okviru Unesca (Praga, Pariz),
- vzpostavili smo strokovno sodelovanje z nemškim Institutom za bibliotekarstvo in uspeli z njegovo pomočjo pridobiti sedmim slovenskim znanstvenim knjižnicam posebno pomoč za nabavo strokovne literature v skupni višini 320.000 DEM,
- sodelovali smo z Mednarodnim združenjem za mladinsko literaturo IBBY,
- sodelovali smo z Mednarodno zvezo za branje IRA, se vključili vanjo in pomagali ustanoviti Bralno društvo Slovenije,
- sodelovali smo pri končnem sprejemanju besedila Manifesta o javnih knjižnicah v okviru IFLA in UNESCO,
- z referatom smo sodelovali na mednarodni konferenci o problemih bibliotekarske terminologije (Vilna, Litva).

Vsi predstavniki so na posvetovanjih v tujini predstavljali delovanje ZBDS in slovenskega knjižničnega informacijskega sistema.

Na posameznih posvetovanjih in seminarjih je bilo večje število bibliotekarjev - članov ZBDS, ki so odhajali v tujino tudi kot predstavniki svojih knjižnic (IFLA, ELAG, CERL, CENL, IBBY, IRA, FID, itd).

V Kalanov sklad je včlanjenih 39 članov, pretežno institucij in le nekaj posameznikov.

Ivan Kanič

ŠTUDENTJE NA POSVETOVANJU

Letošnjega strokovnega posvetovanja bibliotekarjev na Bledu sem se udeležila tudi jaz kot ena izmed predstavnikov študentov. Seznanila sem se z organizacijo samega posvetovanja, slišala mnogo novih stvari in se soočila s tekočimi problemi, ki tarejo slovenske bibliotekarje. Udeležba zame je bila kljub napornim dnevom zaradi prisostvovanja na večini predavanj zelo koristna; prav pa bi bilo, da bi se posvetovanja lahko udeleželi tudi ostali študenti bibliotekarstva, katere zanima tovrstna problematika.

Anita Kežman

POSVETOVANJU ZBDS NA BLEDU OB ROB

Udeleženci posvetovanja na Bledu so med gradivom prejeli tudi

dva vprašalnika, v katerih smo jih povprašali za mnenje o samem posvetovanju oz. o permanentnem izobraževanju. Izpolnjena vprašalnika naj bi oddali po zaključku posvetovanja v recepciji Festivalne dvorane. Nekateri so to storili, za kar se jim zahvaljujemo, večina pa jih je verjetno na to pozabila, saj so že razmišljali o bolj ali manj prijetnih nalogah in delu, ki jih bo čakalo po vrnitvi v svoje knjižnice. Vrnjenih je bilo samo 10% razdeljenih vprašalnikov, kar pa je seveda daleč premalo za obdelavo in interpretacijo. Zato vse kolege in kolegice, ki se v mislih še občasno vračajo na letošnji Bled, vljudno prosimo, da pobrskaajo med gradivi posvetovanja in izpolnijo vprašalnika.

Vprašalnike o posvetovanju zbira
Daniela Leskošek
Knjižnica A.T. Linharta
Gorenjska c. 27, 64240 Radovljica

Vprašalnike o permanentnem izobraževanju pa:
Melita Ambrožič
Enota za razvoj knjižničarstva, NUK
Turjaška 1, 61000 Ljubljana

Za trud vam bomo v predsedstvu ZBDS oz. v ERK hvaležni! Dejstvo namreč je, da velikokrat slišimo pripombe tako na delo strokovnega društva kot Enote za razvoj knjižničarstva, ko pa poskušamo ugotoviti konkretne pripombe ali predloge za izboljšanje našega delovanja, se oglasio le redki, še bolj redki pa to tudi zapišejo. Da o številu tistih stanskih kolegov, ki so pripravljeni aktivno delovati v društvu ali projektih ERK, ne govorimo.

Na blejskem posvetovanju smo sprejeli svoj etični kodeks - naj resnično postane naše vodilo in

spomnimo se na njegovo vsebino - tudi na del, ki govori o pripadnosti knjižničarski stroki. V Sloveniji je preko 3.000 knjižničnih delavcev, v strokovno društvo jih ni vključena niti četrtnina, le nekaj odstotkov knjižničarjev pa je takih, ki delujejo aktivno v strokovnem društvu ali izven njega... Če takšnega stanja ne bomo spremenili, bodo "usahnili" še tisti posamezniki, ki že zdaj za stroko žrtvujejo tudi svoj prosti čas. Nam lahko kdo drug pomaga spremeniti nizek status poklica v družbi, če tega ne bomo poskušali najprej sami?

Strokovno posvetovanje ZBDS 1996 "KNJIŽNICA IN NJENI UPORABNIKI"

Naslednje posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije pripravlja Društvo bibliotekarjev Dolenjske. Posvetovanje bo v Čateških Toplicah, predvidoma v prvi polovici novembra 1996.

Na skupščini ZBDS (Bled, 8. novembra 1995) je že bila sprejeta tema naslednjega posvetovanja, predsedstvo ZBDS pa bo do 1. marca 1996 sprejemalo prijave referatov (izvleček s približno 200 besedami). Glede na to, da imajo zainteresirani referenti dovolj časa za pripravo referata, predstavitev referatov brez njihove predhodne objave ne bo možna.

Osrednja točka naslednjega posvetovanja bo UPORABNIK. Čeprav radi poudarjamo, da so knjižnice namenjene uporabnikom, najdemo v naši strokovni literaturi le malo prispevkov, ki bi se ukvarjali z njimi. Zato upamo, da bo naše naslednje posvetovanje prispevalo k

temu, da se takšno stanje spremeni.

Osrednja tema posvetovanja ("Knjižnica in njeni uporabniki") je dovolj široka, saj je možno problematiko uporabnikov predstaviti z različnih zornih kotov in na različen način (tako v obliki referatov kot okroglih miz). Navedli bi le nekaj možnih tem referatov, da bi vas mogoče že zdaj vzpodbudili k pripravi prispevka:

- splošna dostopnost gradiva in informacij,
- mesto uporabnika v knjižnici,
- komu "služi" knjižnica ?
- odnos med uporabnikom in knjižničarjem,
- mnenja uporabnikov o storitvah knjižnic(e),
- izobraževanje uporabnikov,
- zakonodajnoppravna reforma z vidika knjižnice in njenih uporabnikov,
- pravica uporabnikov do brezplačnih storitev oz. zaračunavanje knjižničnih storitev,
- merjenje (ugotavljanje) uspešnosti knjižničnih storitev,
- študije uporabnikov,
- knjižnica kot informacijsko središče,
- kako do informacij v knjižnici oz. s pomočjo knjižnice,
- posredniki med uporabnikom in informacijskimi viri,
- online dostopni informacijski viri: vloga knjižničarjev,
- ugotavljanje potreb uporabnikov,
- kakšna knjižnična navodila za uporabnike,
- knjižnični prostori in uporabniki,
- zadovoljstvo uporabnikov s storitvami knjižnice.
- "dober" uporabnik knjižnice:kdo, kakšen ...,
- bralne navade in vedenje uporabnikov,

- "Informacijska pismenost" uporabnikov,
- celostna podoba knjižnice,
- predstavitev gradiva v knjižnicah,
- knjižnični kadri in kakovost knjižničnih storitev oz. kadri in njihov vpliv na razvoj in kakovost knjižničnih storitev.

Vabimo vas, da se tudi vi z referatom aktivno udeležite naslednjega strokovnega posvetovanja. Naslov vašega prispevka (z izvlečkom) pošljite na priloženem obrazcu na naslov: Sekretariat ZBDS, Turjaška 1, 61000 Ljubljana najkasneje do 1. marca 1996, celotno besedilo referata pa najkasneje do 1. avgusta 1996. Želeli bi, da nam besedilo referata pošljete na disketi 3,5" v ascii formatu.

Še posebej pa vas vabimo, da se odločite za organizacijo okrogle mize ali delavnice in nam to čimprej sporočite. Tudi za tovrstno aktivnost velja, da mora biti vsebinsko vezana na osrednjo temo posvetovanja.

Melita Ambrožič

SPONZORJI POSVETOVANJA ZBDS '95

Generalni sponzor:

- MK Knjigarna Konzorcij d.o.o., Ljubljana

Ostali sponzorji:

- I-ROSE d.o.o., Laško
- F. DELBANCO & COMPAGNIE, Lüneburg, Nemčija
- LEHMANNNS, Mulheim/Ruhr, Nemčija
- Občina BLEĐ
- MARKOM d.o.o., Ljubljana

- Občina RADOVLJICA
- Občina BOHINJ
- Založba DIDAKTA, Radovljica
- SWETS & Zeitlinger, Frankfurt/Main, Nemčija
- Založba MIHELAC, Ljubljana
- EXPO Art, Ljubljana
- EPTA - Založba najlepših slikanic, Ljubljana
- ŽITO - Pekarna Vrhnika
- Kovinska delavnica, Bled

Sponsorjem se za njihovo sodelovanje pri izvedbi posvetovanja iskreno zahvaljujemo!

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

NOVOST V POSLOVANJU KNJIŽNICE ŠIŠKA

Knjižnica Šiška je posodobila svoje poslovanje in prešla na računalniško evidentiranje obiska in izposoje že leta 1991. Knjižnica je z avtomatizacijo veliko pridobila. Način evidentiranja je postal enostavnejši in natančnejši. Žal nam takrat zmogljivejši računalniki niso bili dostopni. V nekaj letih je tehnologija zelo napredovala. Pa tudi obisk v knjižnici skokovito raste, bralci potrebujejo vse bolj zahtevne informacije, pa tudi izposoja vsega gradiva v knjižnici iz dneva v dan narašča. Stari program več ni zadoščal za temeljito opravljanje dela.

V Knjižnici Šiška smo pripravili idejno osnovo za novo verzijo VIR-a, ki so ga s sodelovanjem Knjižnice Jožeta Mazovca, Knjižnice

Prežihov Voranc in Knjižnice Bežigrad izdelali na Inštitutu Jožef Stefan.

VIR 5.0 je sodobno zasnovan program in podpira vse bistvene funkcije za izposajo v splošni knjižnici, je hiter, podatki so pregledno urejeni, knjižničarji - uporabniki programa so se navadili nanj brez večjih problemov.

Bistveno spremembo pri izposoji predstavljajo črtne kode. S črtnimi kodami so opremljene članske izkaznice bralcev, prav tako pa tudi vse gradivo, ki se izposoja na dom. Evidentiranje izposojenega in vrnjenega gradiva poteka hitro in natančno, možnosti za napake npr. pri vtiskavanju inventarne številke gradiva ali pa evidenčne številke bralca pa tako rekoč ni več. Taka posodobitev je olajšala delo zelo obremenjenih knjižničarjev, tako da se zdaj lahko posvetijo bralcu.

VIR 5.0 sestavljata dve komponenti - izposoja, ki beleži spremembe pri izposoji, podaljševanju in vračanju gradiva in omogoča tudi tekoče spremljanje vplačil ter obdelave, ki omogočajo poizvedovanje po arhivu izposoje in blagajne, statistične obdelave podatkov...

Izposoja je nadalje razdeljena na štiri glavne dele: bralčevi podatki, podatki o gradivu na kontu, blagajna in katalog.

1. Bralčevi podatki nam pomagajo pri identifikaciji posameznega bralca, potrebni pa so tudi za statistične obdelave, ki jih knjižnica za svoje poslovanje in letna poročila potrebuje. Te podatke imamo v skladu z zakonom zaščitene; obvestilo o varovanju smo napisali tudi za bralce.
2. Gradivo na kontu - tu je zabeleženo vse izposojeno gradivo; inventarna številka, naslov, da-

tum, kdaj je bilo izposojeno in datum, kdaj ga je potrebno vrniti. S pritiskom na funkcijsko tipko dobimo pregled nad črtno kodo gradiva ter če in kdaj je bil rok izposoje podaljšan. Črtno kodo nam pri tem delu našega poslovanja zelo pomagajo. Evidentiranje izposojenega gradiva poteka preprosto, najbolj pa je poenostavljeno vračanje gradiva, saj ni več potrebno "peš" iskati ustreznega zapisa na kontu, ampak le s čitalcem preberemo kodo na gradivu, ki se vrača. Nova je tudi možnost, da se z enim ukazom podaljša vse gradivo na kontu posameznega bralca, kar uporabljamo, kadar bralec nekaj knjig vrne, nekaj pa jih želi podaljšati, pa tudi, kadar nas bralci pokličejo kar po telefonu.

3. VIR 5.0 ima tudi funkcionalno izdelano evidentiranje vplačil bralcev. Zneski zamudnine, stroški opominov, članarina... se avtomatično beležijo pri posameznem bralcu, za vsa ostala vplačila pa smo izdelali šifrant, kjer je določena cena za vsako vrsto plačila, npr. za izgubljeno izkaznico, za fotokopijo... S pomočjo tega šifranta se ob vpisu tipa obveznosti in količine bralcu pripiše že končni znesek za plačilo. S funkcijsko tipko potrdimo dejansko plačilo zneska, v nasprotnem primeru pa ta znesek kot dolg ostane na kontu, dokler ga bralec ne poravnava.

Pri delu z bralci nam je v nepogrešljivo pomoč interni katalog, kjer je v posameznih za-pisih navedeno vse gradivo iz posamezne enote. Vsak izvod gradiva ima v katalogu oznako, če, in komu (evidenčna številka bralca) je izposojeno ali če je odpisano. Možen

pa je še dodaten pregled, ki združi vse gradivo z istim avtorjem in naslovom, ki ni odpisano; tako dobimo podatek o številu izvodov ter koliko od teh je izposojenih in kdaj jim poteče rok izposoje. Izvodi, ki niso sposojeni, so označeni kot prosti, to pomeni, da bi morali biti na polici. Vendar pa se pri iskanju žal večkrat izkaže, da je gradivo iz knjižnice izginilo. Na podlagi poizvedb po naši bazi podatkov smo ugotovili, da je ukradenega gradiva kar okoli 20%.

Nova verzija je prinesla še nekaj novosti. Možnost rezerviranja - za rezervirano se označi vse gradivo z istim avtorjem in naslovom. Na ta način je bralcu omogočeno, da kar najhitreje pride do iskanega gradiva, saj dobi prvi ustrezen izvod, ki se vrne v knjižnico. Program nas opozori, ko je katera izmed rezerviranih knjig vrnjena, tako, da jo lahko izločimo in posredujemo bralcu, ki jo je rezerviral.

Novo je tudi označevanje dni, ko je knjižnica za bralce zaprta. Osnovna je tedenska nastavitve na podlagi urnika posamezne enote, posebej pa se lahko kar za vse leto vnaprej označijo prazniki in dela prosti dnevi. Glede na te nastavitve se avtomatično določa tudi datum za vračilo posameznega gradiva.

V oktobru pa smo v petih enotah Knjižnice Šiška začeli izdajati tudi potrdila za bralce o stanju na njihovem kontu.

Potrdila izpisujemo s termičnimi tiskalniki Epson TML 60. Tiskalniki so majhni, tako da so lahko nameščeni tik ob monitorju oz. tipkovnici na vsaki delovni postaji. To je zaradi hude prostorske stiske nujno - uporaba kateregakoli večjega tiskalnika bi bila ne-

mogoča. Za nas zelo pomembna lastnost teh tiskalnikov je tudi neslišen in zelo hiter izpis, saj prihaja v knjižnico vsak dan več bralcev. Knjižničarji z izdajanjem potrdil niso dodatno preveč obremenjeni, pa tudi število nesporezov se je že zmanjšalo. Po izgledu je zapis podoben računu v lekarni - širina je približno 6 cm, dolžina pa poljubna, pri vsakem bralcu različna, odvisna od števila izposojenega gradiva.

Še najbolj pa so izpisov veseli bralci, saj na ta način končno dobijo povratno informacijo o stanju na njihovem kontu v računalniku.

Na izpisu so poleg datuma še osnovni podatki o knjižnici: naslov in telefonska številka, o bralcu: ime in priimek ter evidenčna številka, o izposojenem gradivu: oznaka vrste gradiva, naslov in datum, ko je treba gradivo vrniti. Na izpisu je tudi trenutno stanje plačanih ali dolgovanih zneskov, izpiše pa se tudi potrdilo o vplačanem znesku.

Izdajanje potrdil je dobrodošla novost v Knjižnici Šiška in so jo z odobravanjem sprejeli tako bralci kot tudi knjižničarji.

S celotnim snovanjem nove verzije programa za izposajo smo pridobili veliko pozitivnih izkušenj in smo pripravljeni svetovati ostalim ljubljanskim splošnim knjižnicam, ki se na tiskanje potrdil za bralce še pripravljajo, prav tako pa tudi snovalcem programa za izposajo v sistemu COBISS.

Marjeta Kamenšek

POVPREČNA CENA KNJIGE

K pisanju prispevka me je prisilila navedba mojega referata

Nabava in nabavna politika Mariborske knjižnice in razmišljanje ga. Silve Novljan o vplivu rabatov na povprečno ceno knjige v prejšnji številki Knjižničarskih novic. Njeno razmišljanje dokazuje nepoznavanje računovodskih zakonitosti. Višina rabata namreč niti v najmanjši meri ne vpliva na povprečno ceno knjige. Rabati se v računovodstvu knjižijo popolnoma ločeno in predstavljajo prihodek knjižnice, nakup gradiva pa predstavlja odhodek. Čeprav gre za dobiček iz deleža proračunskih sredstev, ki ga knjižnice pridobivajo z dobrim in angažiranim delom v nabavni službi, je pravzaprav popolna poslovna odločitev knjižnice, ali bo ta sredstva v celoti prelila nazaj v nabavo knjižničnega gradiva ali pa jih bo porabila za druge prepotrebne nakupa (oprema ipd.). Zato se ne morem strinjati z razlago ga. Novljanove, da rabati vplivajo na višino povprečne cene knjige oz. drugega knjižničnega gradiva, saj bi takšno dejstvo v celoti izničilo naša prizadevanja na tem področju.

Pravzaprav je povprečna cena knjižničnega gradiva zelo relativna. Upoštevati je namreč potrebno, da so v tej ceni zajeti tudi nakupi, ki jih knjižnice izkoristijo v času ugodnih nakupov pri posameznih založbah in prav ti nakupi v veliki meri nižajo povprečno ceno knjižničnega gradiva.

V Mariborski knjižnici izračunavamo povprečno ceno mesečno in sicer na naslednji način:

- za tekoči mesec izločimo naročene naslove (brez interventnih nakupov po znižani ceni),
- vsoto, ki jo dobimo, delimo s številom naslovov.

Tako se približamo povprečni ceni, ki je realna in takšno ceno uvel-

javljamo tudi pri financerju. Menim, da bi v vseh javnih gradivih morali upoštevati realnejšo povprečno ceno (saj jo konec koncev izračunavamo za preteklo leto) in vanjo ne bi smeli biti zajeti nakupi, ki ne upoštevajo tekoče letnice. Tudi na ta način krojimo svojo usodo in tega bi se morali vsi bolj zavedati.

Slavica Rampih-Vajzovič

POVPREČNA CENA KNJIGE II.

Uredništvo me je seznanilo z reakcijo na moj prispevek Popravki (KN, 5(1995), 11, str. 27). Zahvaljujem se spoštovani kolegi Slavici Rampih-Vajzovič za dodatno pojasnilo, s katerim se popolnoma strinjam že v zgoraj citiranem prispevku, kar pozornemu bralcu pri branju obeh besedil ne bo ušlo, čeprav, priznam, ne poznam računovodske stroke.

Elementov, ki vplivajo na povprečno ceno ene kupljene enote knjižničnega gradiva, je veliko, več, kot sva jih navedli obe; razlag pa najmanj toliko kot je knjižnic.

Predlagam, da v vprašalniku o pogojih dela in delu splošno-izobraževalnih knjižnic za leto 1995 knjižnice navedejo pod opombe lastni izračun povprečne cene in pojasnilo zanjo. Ti podatki nam bodo služili za izhodišče pri organizaciji in izvedbi okrogle mize na temo **Kaj se skriva v povprečni ceni kupljenega knjižničnega gradiva**, ki jo bomo organizirali drugo leto.

Silva Novljan

VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE

KNJIŽNICA TEHNIŠKIH FAKULTET V OBNOVLJENIH PROSTORIH

Slavnostnemu praznovanju mariborske univerze v letošnjem septembru se je z otvoritvijo obnovljenih prostorov pridružila tudi Knjižnica tehniških fakultet. Čeprav je bil sprva izdelan mamljiv projekt razširitve knjižničnih prostorov, ki bi zavzemali celotno pritlično etažo, žal do njegove realizacije ni prišlo, predvsem zaradi več objektivnih razlogov. Tako je lokacija knjižnice ostala v obstoječih prostorih, ki smo jih delno povečali s porušitvijo vmesnega kabina med bivšo izposajo in časopisno čitalnico. Obnovljena knjižnica tako sedaj s centralnim pultom estetsko združuje oba prostora. Sedanja preureditev, čeprav minimalna, vseeno prinaša kar nekaj prednosti pred prejšnjima ločenima prostoroma:

- šestdeset metrov dodatnih polic v prostem pristopu,
- šestnajst čitalniških mest, nameščenih ob referenčni zbirki za priročnejši pregled gradiva,
- namestitve petih terminalov, osebnega računalnika s CD-ROM enoto in sodobnega mikrofilm-skega čitalca za uporabnike,
- dvainštirideset metrov dodatnih polic in dvajset čitalniških mest v časopisni čitalnici v primerjavi s prejšnjimi desetimi mesti,
- podaljšanje odpiralnega časa časopisne čitalnice na deset ur

dnevno, ker je zaradi združitve prostorov v popoldanski izmeni potrebna le ena knjižničarka.

Seveda pa ostaja še vedno veliko problemov nerešenih. Najbolj pereči so: dislocirana skladišča (v Univerzitetni knjižnici Maribor, od koder je treba gradivo prinašati v torbah, ne glede na vremenske razmere, in v kletnih prostorih fakultete, kjer je zaradi stopnic nemogoče uporabljati voziček), gradivo v kabinetih, ki ga profesorji, četudi želijo, ne morejo vrniti v prosti pristop, ker je še vedno premalo prostora. Knjižnica, ki ima danes 70.000 enot gradiva in ki posluje za štiri fakultete, bo tako slej ko prej potrebovala drugo lokacijo. V prostorskem konceptu pozidave kareja tehniških fakultet so bili že podani predlogi za selitev knjižnice v eno od vogalnih stavb, vendar pa je to dolgoročen postopek, ki bo po predvidevanjih lahko realiziran šele v naslednjem desetletnem obdobju.

Metka Brkan

IZOBRAŽEVANJE

IZ MEDNARODNE POLETNE ŠOLE RADOVLJICA 1995

V Izobraževalnem centru Radovljica se dogaja kar precej izobraževalnih programov. Bivanje je vedno vredno svojega denarja, bi rekli Angleži. Prisostvovala sem bibliopedagoški šoli, junija pa še mednarodni poletni šoli, o kateri bom povedala nekaj več. Začela se je v nedeljo, 25. junija 1995 in se

končala v petek, 30. 6. 1995. Tema naših razmišljanj je bila **Knjižnice v svetu elektronskih medijev** (Libraries in the World of Electronic Media). Organizatorjev in sponzorjev je bilo več: NUK, FF, IZUM, itn., eminentni direktor šole pa je bil Tomo Martelanc. Vestna in prijazna tajnica je udeležencem še olajšala bivanje, zato gre zahvala tudi še Evi Pohar Sušnik.

Prof. Žnideršič je v imenu organizatorjev povedal, da smo se poletne šole udeležili iz sedmih evropskih držav in sicer nas je bilo 32, (kandidatka iz Tuzle žal ni uspela priti). Poudaril je, da je svet elektronskih medijev čedalje bolj raznolik, zlasti hitro raste Internet. Z vsemi novimi mediji se soočamo tudi knjižničarji po svetu. In kadar lahko izmenjuješ izkušnje z drugimi strokovnjaki iz svojega področja, in poslušaj mednarodno priznane strokovnjake iz tega področja, je doživljaj prav gotovo zanimiv. Tuja predavateljica sta bila Maurice Line in John Eyre, oba priznana strokovnjaka. Drugače pa nam je svoje znanje in spoznanja posredovalo devet predavateljev, iz IZUM, FF, NUK. Uradni jezik sporazumevanja je bila angleščina.

Maurice Line je priznani bibliotekarski strokovnjak iz Velike Britanije. Veliko ga citirajo. Napisal je 14 knjig in 320 člankov, z zelo različnimi temami, od bibliometrije do vodenja knjižnic, in prevajali so ga v 19 jezikov. Obiskal je že 42 dežel, kot svetovalec. Je svetovalec za TQM, izpopolnjevanje osebja v knjižnicah, in za upravljanje in vodenje sprememb. To sta pravzaprav povezani področji vodenja, ker se ne da narediti sprememb na bolje, če za to ne usposobite zaposlenih. Knjižnice se morajo nezogibno soočati z novo tehnologijo, ker jih neposredno in dolgoročno

zadeva. Pravzaprav lahko spremembe oblikujejo sebi v prid in uporabnikom v zadovoljstvo. Oblikovanje sprememb naj prepreči negativne posledice, ki jih uvajanje nove tehnologije neizogibno prinaša s seboj. Prepričanje, da so ljudje v vsaki ustanovi najpomembnejše, je tudi konkretiziral v mnogih primerih in vajah. Najpomembnejše v dobi sprememb je nadzorovanje teh sprememb,

John Eyre je ravnatelj in predavatelj na Univerzi Severnega Londona, predava na šoli za informacijske in komunikacijske vede in ima več znanstvenih nazivov. Predava predvsem osnove računalniških knjižničnih in informacijskih sistemov, avtomatske poizvedbene sisteme, indeksiranje, uporabo računalniških programskih paketov, programiranje teh paketov za knjižničarje, ukvarja se z ekspertnimi sistemi, in z uporabo on-line sistemov in servisov. Deset let je delal tudi pri industrijskih družbah, pri njihovi avtomatizaciji. Z nami je delil svoje znanje in izkušnje o avtomatizaciji knjižnic danes. Zagovarja celostni pristop k strukturi avtomatiziranih knjižničnih sistemov. Ti morajo zadovoljiti zunanje in notranje zahteve. Avtomatizacija poslovanja in vzdrževanje knjižnice nasploh je pomembno in mora imeti skupni pristop. Kooperativni sistemi, kot je naš COBISS, so njegova specialnost. Razmišljali smo o prednosti kooperativnih sistemov, o sistemskih modulih in parametrih za njihovo konfiguracijo: OPAC, online, CD-ROM, in uporabniške službe.

Premislili smo ključne točke pri izbiri in namestitvi sistema in tudi upravljanje s sistemom. Tu je poudaril potrebo po sodelovanju strokovnjakov, po teamu. Vedetu moramo, kako ravnati ob zagonu siste-

ma, ob zaprtju, v krizah. Pomembno je vsakodnevno nadzorovanje sistema, zdravje in varnost ljudi, spremljanje razvojnih sprememb, izobraževanje, dokumentacija, proračun, uporabnost. Ustvarjanje informacijskega sistema je pravzaprav ključno tudi za vodenje in njegov vpliv na knjižnična opravila je včasih lahko neopazen ali spregledan.

Nato smo spoznavali probleme izobraževanja knjižničarjev, upravljalcev sistema in kar je še takih podrobnosti, ki pa vplivajo na učinkovitost sistema. Lotili smo se tudi problemov omreževanja in Interneta. Najmanj smo pravzaprav govorili o Internetu. Teoretično sta ga predstavila Maja Žumer in Rok Vidmar. Zelo natančno pa smo spoznavali naš COBISS. Predstavili so ga ljudje iz IZUM-a, Marta Seljak, Branko Zebec in Pero Šobot; slovenski knjižnični sistem pa je predstavil Ivan Kanič. Za nekatere, ki imate vsak dan opravka s COBISSom, praktični del ne bi bil tako zanimiv, za druge udeležence iz sosednjih držav in za nas, neuporabnike, pa je bila predstavitev zanimiva. Nikoli pa ne škodi malce bolj oddaljen pogled na stvar, za razmislek.

Elektronski mediji pravzaprav najprej zadevajo založniško področje ukvarjanja s knjigami, mnoge znanstvene revije izhajajo tudi ali samo v elektronski obliki, da ne govorimo o Internetu, ki ima z založništvom, katerega bistvo danes so avtorske pravice, kaj malo skupnega. Saj se pojavljajo celo Internet pesniki in pisatelji! O vplivu elektronskih medijev na avtorske pravice, založništvo in trženje in prodajo knjig je predaval Martin Žnideršič. Prav na področju založništva se mi zdi, da se najprej in najbolj kažeta trenda individuali-

zacije in globalizacije, kot fenomena postindustrijske, informacijske družbe, globalne vasi.

Težko je na kratko opisati ves teden, saj je bil vsak dan poln dogajanj, urnik smo imeli zapolnjen od jutra do večera, zjutraj s predavanji, popoldne z vajami in praktičnimi prikazi, zvečer smo hodili na ogleda in na okrogle mize. Ogledali smo si Radovljico, Ljubljano, bili na sprejemu v mestnih hišah obeh mest, si ogledali radovljiško SIK, in seveda NUK. Imeli smo okroglo mizo. Komajda smo našli čas za klepet s kolegi iz drugih držav. Bili smo tudi iz vseh vrst knjižnic, največ iz nacionalnih, pa iz univerzitetnih in specialnih, in moram reči, da sem bila ponosna in hkrati mi je bilo žal, da sem bila edina iz osnovnošolske knjižnice. Prav zanimivo bi bilo neposredno primerjati naše stanje s kom od zunaj. Upam, da bo za to priložnost naslednje leto, ko bo naslednja poletna šola, in da bo prav tako odlična kot letos.

Hedvika Pavlica
ŠK OŠ R. Jakopiča, Ljubljana

ZAČETNI KNJIŽNIČARSKI TEČAJ

Začetni knjižničarski tečaj je namenjen delavcem knjižnic, ki so v knjižničarstvu zaposleni krajši čas in želijo pridobiti nekaj osnovnih informacij in znanj s tega področja. Tečaj organiziramo enkrat letno in sprejmemo največ 30 udeležencev. Naslednji tečaj bo potekal v NUK med 22. januarjem in 2. februarjem 1996.

Trenutno imamo še nekaj prostih mest, zato tiste, ki bi se tečaja radi udeležili, prosimo, da

se čimprej prijavijo Enoti za razvoj knjižničarstva, Turjaška 1, Ljubljana (tel. 061 12-55-014).

Melita Ambrožič

TEČAJ ZA PRIPRAVO NA STROKOVNE IZPITE

Jesenski tečaj za pripravo na strokovne izpite je potekal od 25.9 do 6.10. 1995 v NUK in se ga je udeležilo 35 knjižničnih delavcev, od teh kar 18 (51%) iz SIK, 7 (20%) iz visokošolskih, 6 (18%) iz šolskih, 3 (9%) iz specialnih knjižnic in 1 iz NUK.

Dopoldnevi so hitro minili ob zelo zgoščenem urniku, slišati je bilo veliko (celo preveč) "teorije", kot je bilo možno razbrati kasneje iz izpolnjenih anket, popoldnevi pa so bili namenjeni aktivnostim, katere so udeleženci tečaja izbirali iz lastnih nagibov in interesov. Tako si je bilo mogoče ogledati Narodno in univerzitetno knjižnico, Centralno tehniško knjižnico in knjižnico Narodnega muzeja ter odlično predstavitev multimedijskih kompletov na CD-rom na Gimnaziji Poljane. Tečajniki so se imeli možnost seznaniti tudi z iskanjem informacij po podatkovni zbirki LISA v knjižnici za bibliotekarstvo (INDOK-NUK), se dodatno poglobili v delo z OPAC-om in javno dostopnimi informacijskimi viri - Gopher, WWW..., eno popoldne pa je bilo namenjeno tudi vajam iz katalogizacije gradiva. Tečaj je bil, sodeč po izjavah udeležencev, naporen, vendar so dnevi zaradi prijetnega vzdušja in ustvarjalne klime zelo hitro minili.

Iz izpolnjenih anket je bilo zopet mogoče razbrati, da so ude-

leženci pogrešali praktično delo, tako z računalnikom kot več vaj iz katalogizacije in klasifikacije, videti pa je bilo, da so tečajniki pogrešali tudi določene predmete iz komuniciranja in psihološke predmete, pa tudi predstavitev dela s posebnimi skupinami uporabnikov.

Predlogov za izboljšanje je torej kar nekaj, tako da bomo vsaj v manjši meri stvari poskusili realizirati v okviru prihodnjih tečajev, seveda kolikor nam bo čas trajanja tečaja to dopuščal.

Anita Kežman

STROKOVNI IZPITI - JESEN 1995

V jesenskem roku (13.11. - 23.11.95) je strokovne izpite opravljalo 40 knjižničarskih delavcev. Za strokovni naziv "bibliotekar" je opravljalo izpite 21 (52.5%) kandidatov, za naziv "višji knjižničar" 11 (27.5%) in za naziv "knjižničar" 8 (20%) kandidatov. Ponovno je bilo največ kandidatov iz splošnoizobraževalnih knjižnic - 21 (52.5%), iz šolskih knjižnic 8 (20%), iz visokošolskih knjižnic 6 (15%), iz specialnih 4 (10%) in iz NUK 1 (2.5%) kandidat. Povprečni uspeh tega izpitnega roka je bil 4.30, kar 82.5% kandidatov je namreč doseglo uspeh v razponu med 4.00 in 5.00. Upamo, da bodo udeleženci tega izpitnega roka tudi po izpitu tako zavzeto pridobivali nova znanja, kot so jih v pripravah na izpit.

Vsem veljajo čestitke za uspešno opravljen strokovni izpit, še posebne pa seveda kandidatki, ki je dosegla najvišjo možno povprečno oceno - Mojci Jošt iz knjižnice

Srednje gostinsko-turistične in ekonomske šole, Bled.

Melita Ambrožič

PREDSTAVLJAMO VAM

PRIMER RETROSPEKTIVNE KONVERZIJE V NACIONALNI KNJIŽNICI V PRAGI

Podrobneje smo si lahko ogledali specifično prakso pri postopku retrospektivne konverzije v nacionalni knjižnici v Pragi. Na svojevrsten način so združili možnosti, ki jih daje sodobna tehnologija, domačo pamet in domače kadrovske potencialne, pri tem pa so na zelo izviren način upoštevali tudi socialni moment zaposlenih in zunanjih sodelavcev v drugih knjižnicah države.

Zaradi skoraj brezupnega položaja nacionalne knjižnice zaradi finančne situacije, pomanjkanja prostora in predstoječe selitve centralnega kataloga knjižnice in gradiva v industrijski kompleks na obrobju mesta ter posledično dislokacijo kataloga iz knjižnice, kar bi za dostopnost informacij imelo neslutene posledice, so po natančni analizi ponudnikov izvedbe retrospektivne konverzije zunaj hiše prišli do ugotovitve, da enostavno nimajo možnosti zaradi previsoke cene. Cena konverzije enega zapisa pri zunanjih ponudnikih se je gibala okrog 2,40 \$. Ker ima njihov centralni katalog okroglo 3.000.000 listkov je vsota presežala 7.000.000 \$. Ker je bila ta vsota odločno preveč

visoka, so morali poiskati drugo rešitev.

Sam proces retrospektivne konverzije so razdelili v tri faze:

1. Skeniranje listkovnega kataloga

V prvi fazi bodo skenirali tradicionalni listkovni katalog (in strani tiskane bibliografije) s pomočjo sodobne aparature, ki jim zagotavlja visoko kvaliteto slike listka na ekranu in zagotavlja dovolj velike kapacitete na pomnilniških medijih. Postopek poteka v grafičnem okolju in uporabniku omogoča pregledovanje kataloga neposredno po samem skeniranju, seveda z istimi omejitvami, kot jih ima tradicionalni listkovni katalog. Slike listkov so shranjene v ikonah, v obliki predalčkov kataložne omare in ves postopek iskanja je popolnoma enak, kot pri klasičnem listkovnem katalogu. Izberete sliko predalčka z ustrezno črko in predalček odprete ter listate po njem.

Zaradi velike hitrosti pri skeniranju predvidevajo, da bo postopek skeniranja za 3.000.000 listkov končan v šestih mesecih. Na ta način bodo dobili kopijo kataloga, ki bo hkrati osnova za naslednje faze retrospektivne konverzije.

2. Transkribiranje zapisov v ASCII kod

V drugi fazi postopka bodo skenirane slike kataložnih kartic (image) pretvorili v računalniško čitljiv zapis in sicer delno s pomočjo metode OCR/ICR, pri imageih slabše kvalitete pa ročno, s pretipkavanjem. Ta način omogoča tudi dislocirano delo doma, pri de-

lavkah na porodniškem ali bolniškem dopustu, honorarno delo itd. Denar ostane v državi in se obrača v njenih mejah. S tem omogočajo tudi izboljšanje socialnega položaja zaposlenih ter omogočajo dodatno zaposlitev tudi nekvalificiranim odjemalcem dela. V tej fazi je dovolj splošno znanje uporabe računalnika in natančnost pri delu, saj gre samo za enostaven prepis zapisa, brez strukturiranja teksta v ustrezna polja UNIMARC formata.

3. Kodiranje in tagiranje

V tretji fazi, ki je hkrati tudi zadnja, bodo nestrukturirani zapisi konvertirani v UNIMARC format. V odvisnosti od stopnje preglednosti zapisov sodobna programska oprema omogoča deloma tudi avtomatsko konverzijo v ustrezna polja UNIMARC formata, ostali del pa bo treba izvesti ročno. Posebej razvita programska oprema omogoča v kratkem času oblikovati kvalitetne zapise. Po testnih rezultatih sodeč bo mogoče 80% vsakega od zapisov konvertirati avtomatsko, ostalih 20% pa bo treba izvesti ročno.

Izračunali so, da bodo na ta način izpeljali projekt do konca v desetih letih, s tem, da bo že po šestih mesecih na razpolago kopija kataloga v strojno čitljivi obliki, ki jo lahko poceni razmnožijo v poljubnem številu primerkov in jim nudi osnovo za nadaljne faze projekta. Cena popolne konverzije enega zapisa znaša 1,60 \$, kar je za cel dolar manj kot pri zunanjih ponudnikih, s tem da je v to vračunana tudi cena dela in programske ter strojne opreme. Omo-

gočili bodo dodatno zaposlitev in tako prispevali k izboljšanju socialnega položaja zainteresiranih. Seveda pa vsega tega brez natančne analize stanja in izredne zavzetosti sodelavcev v projektu in zunanjih sodelavcev ne bi bilo mogoče realizirati.

Zlata Dimec

NA OBISKU V HELIKONSKI KNJIŽNICI OB BLATNEM JEZERU

Med spomladansko strokovno ekskurzijo gorenjskih knjižničarjev se je porodila misel, da bi ob priložnosti obiskali mnogim neznan konec Slovenije - Prekmurje. In da bi skrajšali leto, je prizadevna Danijela, predsednica Društva bibliotekarjev Gorenjske povabila svoje kolege na dvodnevno spoznavanje krajev ob Muri, najlepše doživetje za vse pa je bil prav gotovo ogled razkošnega dvorca Festetics v Keszthelyu ob Blatnem jezeru. Za to, da bi bilo lepo in prijetno, pa je tako, kot je že v navadi, poskrbel Kompas iz Kranja. Ob splošno znani dobri panonski kuhinji pa tudi ni bilo potrebno dati v prtljažnik avtobusa vreče krompirja, ki smo si jo želeli v Toskani.

V rahlo zamegljenem oktobrskem jutru smo začeli našo pot, ki nas je mimo Celja in skozi Maribor vodila do Murske Sobote in naprej na Madžarsko. Ko smo prečkali mejo pri Hodošu, so naše misli za hip splavale v bližnje kraje, ki jih poseljujejo porabski Slovenci. Medtem, ko smo se vozili po rahlo valovitem svetu, smo spoznavali zgodovino dežele, v kateri so pred davnimi stoletji vladali

Rimljani, pa kasneje tod pustošili Huni, gospodovali Goti in Langobardi. Sto let pred prihodom Madžarov si je sredi močvirnatega sveta ob izlivu reke Zale v Blatno jezero, kakšnih 20 km od Keszthelya, zgradil svojo prestolnico Blatograd slovenski knez Pribina; sledil mu je sin Kocelj, gostitelj slovenskih blagovestnikov Cirila in Metoda. Koliko sledov naše slovenske zgodovine je v tej panonski ravnici onstran današnje državne meje!

Naš cilj je bil Keszthely, letoviški kraj ob "madžarskem morju", ki je nastal v pradavnini ob križišču pomembnih poti in odigral nemajhno vlogo v času rimskega imperija in preseljevanja ljudstev. Današnja podoba mesta je tesno povezana z družino Festetics, ki se je sem preselila iz Hrvaške in se sčasoma povzpela med najuglednejše evropske plemiške rodbine, tako, da jim je cesar Franc Jožef pred prvo svetovno vojno podelil celo knežji naslov. Iz nje so izšli visoki dvorni uradniki, diplomati in vojaki, pa tudi kulturni omikanci, zbiralci umetnin, mecenji vzgojnih ustanov, ljubitelji pisane besede. Med vsemi se je posebej odlikoval György (Jurij) Festetics, visoki oficir habsburške monarhije in hkrati zavedni ma-džarski rodoljub, ki je leta 1797 v Keszthelyu ustanovil kmetijsko šolo (Georgikon) in dvorcu dogradil posebno poslopje za knjižnico.

V mogočni baročni dvorec, katerega zunanja podoba je iz konca prejšnjega stoletja, pridemo s prostrane in skrbno negovane polkrožne zelenice z velikim vodomedom v sredini. Dih preteklosti smo začutili takoj ob vstopu, ko nam je priletna gospa proti plačilu v madžarskih forintih s pomembnimi gibi zlagoma odštela dvain-

štirideset vstopnic, nato pa nas je v tekoči nemščini nagovoril prav tako priletni in galantni gospod, ki nas je popeljal skozi muzejske zbirke in knjižnico. Bil je domačin, ki je še dobro poznal zadnje gospodarje dvorca in ki mu "svinčeni časi" niso zatemnili uma, da ne bi znal ceniti tega dragulja svojega rodnega kraja; je edini moški med vodniki po muzeju in zato se mu ni zdelo potrebno, da bi se pomensko predstavi.

V dvorcu bi danes našeli dobro stotino soban in drugih manjših prostorov, slaba petina teh pa je namenjena muzeju. V največji in najrazkošnejši dvorani, nekdanji obednici, ki je bila nekoč srce družabnega življenja, danes prirejajo koncerte in druge kulturne prireditve. V več manjših prostorih je najboljše zbirka orožja na Madžarskem. Kljub vojnim vihram pa se je v dobršni meri ohranila tudi bogata notranja oprema dvorca: stilno pohištvo, prekrasne meissenske vaze, marmornati in z lesom obdelani kamini, emajlirani in bronasti svečniki, pozlačeni lestenci v obliki krone, po stenah razobešeni portreti posameznih imenitnikov in družine Festetics, slike dirkalnih konj, ki so zmagovali na evropskih pokalih; govoda, ki jih je grofu Tasilu podaril angleški kralj Edvard VII... .

Eden najlepših prostorov dvorca, hkrati pa tudi njegova največja dragocenost je dvorana, namenjena knjižnici. Knjižnico je (verjetno) leta 1763 ustanovil Krištof Festetics in v njej zbral več temeljnih del s področja prava, politike, zgodovine in zemljepisa pa tudi leposlovja. Njegov sin Pavel, vnet zbiralec knjig, je knjižnico obogatil z revijalnim tiskom in poskrbel za umetniško vezavo do tedaj zbraneega fonda. Prvi katalog iz leta

1765 navaja 600 knjižnih enot, razporejenih po abecednem redu. Pavel je k sodelovanju pritegnil strokovnjaka - njegovo ime se je v teku časa izgubilo - ki mu je knjige razporedil v štiri skupine: v prvo skupino je uvrstil knjige s področja filozofije, moralke in zgodovine; v drugo klasično literaturo in knjige o matematiki in fiziki; v tretjo skupino so spadale knjige o umetnosti vojskovanja in v povezavi s tem zemljepisne karte; v zadnji, četrti skupini pa so bila dela - leposlovna in znanstvena - madžarskih avtorjev oz. dela o Madžarski. Prvi znani bibliotekar in arhivar Helikonske knjižnice pa je bil Istvan Kozits, ki je to mesto dobil leta 1770.

Zaradi utesnjenosti je grof Jurij Festetics v letih 1799-1801 dal zgraditi veliko pravokotno dvonadstropno dvorano, namenjeno knjižnici in pomožne prostore za arhiv. Notranjo opremo je po vzoru weimarske dvorne knjižnice in knjižnice premonstratencev v zahodnem mestu Cheb izdelal domačin Janez Kerbl. Spričo čedalje večjega števila knjižnih izdaj pa je postala nujna omejitev na dela madžarskega leposlovja in znanstvenega dela, predvsem s področja kmetijstva. Slednja so služila zlasti učencem kmetijske šole - to je bila prva visoka kmetijska šola v Evropi - njih število pa je naglo naraščalo, saj so tovrstna strokovna dela prihajala v knjižnico iz vsega sveta. Jurij Festetics je sestavil tudi navodila v petnajstih točkah glede nabave, katalogizacije in uporabe knjig; mislil pa je tudi na vezavo knjig in na zaščito pred morebitnim požarom.

Jurijevi nasledniki pa so skrb za knjižnico bolj ali manj prepuščali svojim bibliotekarjem, tako da v tem času opažamo določeno

stagnacijo. Do pomembnih sprememb in ponovnega pozitivnega razvoja je prišlo pred dobrimi sto leti, ko je Jožef Parkanyi izdelal kataložne listke in je tako postala uporaba knjižnice in nabava novih izdaj olajšana. Svetovni vojni sta knjižnici prizanesli, pač pa so po drugi svetovni vojni del dragocenege fonda prepeljali v Narodno knjižnico v Budimpešto. Od nekdanjih skoraj 1500 rokopisov jih je danes ostalo v Helikonski knjižnici samo še 119, od 48 prvotiskov pa le 4. Sicer pa knjižnica sedaj šteje skoraj 90.000 enot, ki so razvrščene v 36 skupin.

Naš vodnik je bil v knjižnici posebej zgovoren, saj je vedel, da smo prišli v Keszthely predvsem zaradi nje. Tistim, ki knjižnico obiščejo sami, pa je na voljo krajši opis knjižnice na posebnem listu in v več jezikih, tudi v slovenščini.

Več kot dve uri smo prebili v nekem drugem svetu, potem pa se na široki, z bogato založenimi trgovinami obdani ulici spet ovedli zdajšnjosti. Naš vodnik Jože nas je, kar zadeva nakupe, dobesedno žejne peljal čez vodo z obljubo, da se bomo sem vrnili pozneje. Ob polnih sodih rujnega vina v kleti Rízapuszta, nedaleč od kraja Badacsony, pa nas je vsakršna tovrstna žeja minila in smo mu ta greh širokogrudno odpustili. Vožnjo nazaj do mejnega prehoda v Dolgi vasi smo si popestrili z veselimi vižami, pri čemer nas je vneto spodbujal pevsko nadarjeni sodelavec Matevž. Nekoliko pozno zvečer smo posedli za mize hotela Termal v Moravskih toplicah in si postregli z izbornimi jedmi. Dan smo sklenili vsak po svoje, nekateri v hotelski taverni ob glasbi, drugi z obhodom med bazeni in s slamo kritimi hišicami, ki so nam

za eno noč nudile prijetno bivališče.

Kdaj vas je nazadnje zbudilo žgolenje ptic v drevesnih krošnjah? Nas je naslednje jutro. Kdor je bil pri volji, se je lahko osvežil in razmigel v enem izmed petih oz. šestih bazenov. In že smo odrinili v Martjance in v cerkvi svetega Martina občudovali delo gradbenega in slikarskega mojstra Janeza Aquile. K razlagi vodnika je svoj delež prispeval tudi umetnostni zgodovinar France, tako da se je strokovni razgovor kar razpotegnil na več kot odmerjeni čas.

Plečnikovo cerkev v Bogojini nam je prijetno in izčrpno razkazal tamkajšnji župnik Zver, v svoji radodarnosti pa nam je velel, naj oberemo štorovke, ki so to jutro v šopih pognale okrog njegovega doma. Gorenjcem kajpak ni bilo treba dvakrat reči! Filovski lončar Bojnc nam je ob svojem kolesu, ki ga že lep čas poganja elektrika, spretno in nazorno pokazal, kako nastajajo prekmurske pütre in drugo posodje iz gline. Več sreče kot drugi je v njegovi delavnici imela naša Martina, ki je po nesreči zadela ob še neposušeno posodo, lončar pa ji je nedokončani izdelek, ki je šele ob padcu na tla dobil pravo umetniško obliko, podaril v trajni spomin na deželo štorkelej.

Iz Prekmurja smo pohiteli na Jeruzalem sredi Slovenskih goric, kjer je dobra vinska kapljica nekoč že križarjem hromila bojevitost duha in jih odvracala od poti v daljni Jeruzalem na Jutrovem. Letošnja manj bogata grozdna letina je bila večinoma že pospravljena, kletarji pa so že skrbno bdeli nad vrenjem mošta v hras-tovih sodih. V gosposki zidnici Pri Maleku smo prisluhnili izkušenemu someljeju, ki nam je strokovno

predstavil značilnosti poglavitnih sort vina, ki jih tod pridelujejo. Po taki izčrpnih seznanitvi z darom boga Bakha je naše vedenja o kulturi pitja postajalo globlje, sleherni naslednji požirek pa veliko slajši !

Dan se je začel prevešati v večer, vendar naši vedoželjnosti še ni bilo konca. Na Ptuju nas je čakala prijazna Liljana Klemenčič, vodja plonirskega oddelka ptujske Knjižnice Ivana Potrča. Prijetno se je bilo sprehoditi skozi živobarvno opremljene prostore, ki so jih za mlade bralce preuredili v Malem ptujskem gradu v letošnjem letu. Ko smo v pravljicni sobi posedli po nizkih stolčkih in prisluhnili Andersenovi pravljici o svinjskem pastirju, smo začutili, zakaj najmlajši obiskovalci knjižnic kar nočejo domov potem, ko so se za kratek čas preselili v svet pravljic. Ampak mi smo morali domov! Samo kratek skok v knjižnico minoritskega samostana nas je še čakal. Knjižnica je urejena in nameščena v posebni sobi samostana, na nalašč za to pripravljenih starih policah. Knjige so doživljale svojo zgodovinsko usodo: preživele so protestantsko sežiganje, naravne katastrofe, selitve, vojne, približno 5000 pa jih še danes priča o veličini duha preteklih stoletij.

Z mislimi, namenjenimi knjigi kot trajni vrednoti - v to nas vedno znova prepričujejo obiski znamenitih knjižnic - smo se vračali domov v želji, da se kmalu spet srečamo na naslednjem potovanju.

Marija Lebar
Knjižnica I. Tavčarja, Škofja Loka

MEDNARODNA SREČANJA

KONFERENCA IATUL 1995

Jubilejna 40-a konferenca IATUL (The International Association of Technological University Libraries) je potekala od 5. do 9. junija 1995 na Nizozemskem v kampusu Twente (The University of Twente).

Univerza Twente je bila ustanovljena leta 1981 in je ena od mlajših univerz na Nizozemskem. Izobražuje okrog 7000 študentov za temeljne in uporabne znanosti. Študij poteka v 12-ih akademskih disciplinah.

Tema konference je bila "Resources Management" oz. "napraviti več z manj viri". Referati so bili razdeljeni po tematskih sklopih:

- Internet,
- informacijska strategija,
- knjižnice in računalniški centri,
- upravljanje z informacijami,
- zgodovina IATUL-a.

Poseben sklop so tvorili referati t.i. "dežel z revno ekonomijo". Sem so organizatorji uvrstili tudi referat mag. Marte Seljak, dr. Tvrta Šercerja in dr. Matjaža Žaucerja z naslovom "Odnos med uporabnikom, knjižnico in informacijskim servisom v elektronskem okolju". Po uspešno predstavljenem referatu pa so udeleženci konference morali pritrditi, da Slovenija hodi v "informacijski korak" z razvitim svetom.

Slišali smo še veliko zanimivih referatov. G. Bill Bartenbach (EI - Engineering Information Inc., United States of America) je, npr. opisoval Internet kot informacijsko džunglo, v kateri je težko najti pravo informacijo ob pravem času.

Ei- Engineering Information, kot proizvajalec podatkovnih baz z izkušnjami v organiziranju podatkov, indeksiranju in klasificiranju informacij, je uvidel potrebo po pomoči pri iskanju informacij na Internetu. Uporabnikom ponujajo program Ei Pipeline ("road map") kot pomoč za iskanje tehničnih in inženirskih informacij. Program omogoča direktno priključitev na Ei's baze podatkov in servise, npr. Compendex Plus.

Ostali udeleženci konference so v svojih referatih razmišljali še o elektronskem publiciranju, spremenjenih trendih komunikacij, organizaciji inženirskih virov, o knjižnicah in informacijskih centrih ter njihovi vlogi v novi informacijski dobi. Posamezni udeleženci so predstavili tudi informacijske strategije svojih ustanov, g. Nicolaas Mars z univerze Twente je, npr. predstavil projekt "Knowledge - Based System", ki skuša zmanjšati informacijske obremenitve in uporabnikom omogočiti boljši dostop do informacij, katerih število dramatično narašča.

G. Arfield, John A. (Loughborough University of Technology, United Kingdom) je zaključil svoj referat z ugotovitvijo, da je resnična vrednost informacijske strategije v njeni vlogi predstavnika sprememb. Knjižničarji univerzitetnih knjižnic pa morajo imeti pri teh procesih ključno vlogo.

Organizatorji so nam pripravili tudi čudovit izlet v Haag, prestolnico nizozemske vlade in parlamenta. Ogledali smo si prelepo vladno palačo, palačo miru in zanimiv muzej "Mauritshuis". Popeljali so nas še v morsko kopališče, turistični center Scheveningen.

Breda Brezovšek, Dajana Kristan
Univerzitetna knjižnica Maribor

19. MEDNARODNI SEMINAR ELAG 1995 Trondheim, Norveška

(Workshop 1: Integration of navigation tools in library systems)

Od 14. junija do 16. junija 1995 je potekal mednarodni seminar ELAG v Trondheimu, bivši prestolnici Norveške. Preko sto udeležencev, med njimi šest iz Slovenije, smo se tri dni ukvarjali z najnovejšimi (in malo manj novimi) problemi "elektronske knjižnice". Da bi bilo to lažje izvedljivo smo se razdelili na 10 delovnih skupin, vsaka s poudarkom na poglobljenem obravnavanju samo nekaterih segmentov.

Delovna skupina, v kateri sem sodeloval, je obravnavala problem integracije navigacijskih orodij v knjižničnih sistemih (Integration of navigation tools in library systems). Člani skupine so bili iz Nemčije, Madžarske, Nizozemske, Islandije, Norveške in Slovenije. Za kakšno integracijo in za kakšna navigacijska orodja gre?

Za razliko od iskalnih orodij, kot so npr. OPAC ali pa razne maske za iskanje po bazah podatkov, gre pri navigacijskih orodjih za to, da odkrivamo informacije, tako da sledimo tim. "linke". Osnovna maska je zato najpogosteje urejena v hierarhični obliki, ki to omogoča. Najbolj znana navigacijska orodja poznamo pravzaprav z Interneta (WWW, FTP, Gopher, Archie ...). Osnovno vprašanje, ki smo ga poskušali osvetliti, je bilo, kaj pridobimo s tem, če združimo ti dve orodji.

Ena od prednosti je ta, da uporabniki dobijo dostop do Interneta. Terminali, ali še bolje, delovne postaje v knjižnici tako lahko združujejo knjižnični informacijski

sistem (KIS) in Internet iz osnovnega menija. Lahko je pa KIS kot strežnik del Interneta in omogoča pretakanje podatkov (katalogizacija, medbibliotečna izposoja, naročanje knjig pri založnikih ...).

Problem, ki nastane pri tem je, da mora biti uporabnik takega integriranega KIS-a, pa naj si bo knjižničar ali pa študent, ki želi poiskati informacijo, precej izkušen. To zahteva dodatno izobraževanje in ogromno vaje. Pri sedanjem številu in zasedenosti naših (Univerzitetna knjižnica Maribor) terminalov si težko predstavljamo, da bi v doglednem času lahko to ponudili našim uporabnikom, čeprav se v zadnjem času stvari premikajo na bolje.

Tukaj se je tudi najbolj poznala razlika v sami delovni skupini. Predstavniki razvitejših držav (Nizozemska, Norveška) so o teh stvareh govorili že iz izkušenj, medtem ko smo ostali le teoretično razglabljali.

Miloš Petrović
Univerzitetna knjižnica Maribor

NOVE PUBLIKACIJE

HRVAŠKE PUBLIKACIJE S PODROČJA BIBLIOTEKARSTVA

Hrvaška založba "Naklada Benja"¹, ki je bila ustanovljena leta

¹ Založba Benja ima ime po Šimunu Benji Kožičiću (roj. okoli 1460-1536), škofu, govorniku, pisatelju, tiskarju in založniku. Na Reki je v letih 1530-31

1990 na Reki, redno izdaja publikacije s področja bibliotekarstva, zanimive tudi za naše knjižnice. Urednik teh publikacij je dr. Tatjana Aparac-Gazivoda. Zaenkrat jih še ni mogoče kupiti v naših založbah, jih pa lahko naročite neposredno pri založbi Benja. V nadaljevanju vam omenjene publikacije na kratko predstavljamo, navajamo tudi ceno (preračunano iz HRK v DEM):

1. **Katica TADIĆ: Rad u knjižnici** (Priručnici iz knjižničarstva, Knj. 1), 1994, 208str. ISBN 953-6003-05-8

Priručnik o ureditvi knjižnice, ki vsebuje vsa temeljna znanja o knjižničnem gradivu in njegovi strokovni obdelavi in zaščiti, o organizaciji izposoje, informacijski službi, o uporabnikih in njihovem izobraževanju, o knjižničnih zgradbah in opremljenosti, knjižničnem osebju in sodelovanju med knjižnicami. Priručnik je namenjen knjižničnim delavcem in tistim, ki jih zanima delo v knjižnici, je pa tudi dragocena pomoč začetnikom, ki delajo zlasti v manjših knjižnicah. (cena 25 DEM)

2. **Dora SEČIĆ: Informacijska služba u knjižnici**

(Priručnici iz knjižničarstva, Knj. 2), 1995, 148 str.

ISBN 953-6003-21-X

Priručnik je zamišljen kot kompendij in je nastal na osnovi dolgoletnih avtoričnih izkušenj ter na osnovi ustreznih priručnikov in tekstov (v glavnem z angloameriškega področja) s področja informacijske dejavnosti. Publikacija je namenjena študentom bibliotekarstva in knjiž-

ustanovil tiskarno za glagolico in napisal ter objavil vsaj šest knjig.

ničarjem začetnikom, strokovnjakom s tega področja pa lahko služi kot vzpodbuda za razmišljanje in iskanje boljših rešitev v svojih knjižnicah. (cena 19 DEM)

3. **Aleksandra HORVAT: Knjižnični katalog i avtorstvo**, 1995, 162 str. ISBN953-6003-13-9
- Avtorica publikacije je priznana strokovnjakinja za vprašanja bibliografske organizacije in kontrole, docentka na katedri za bibliotekarstvo Filozofske fakultete v Zagrebu. V prvem delu knjige sta podana zgodovinski razvoj in teoretične osnove knjižničnih katalogov. Sistematično in analitično so predstavljeni temeljni pojmi o katalogih, njihovi strukturi in organizaciji, še posebej pa je predstavljen abecedni katalog. Drugi del knjige je namenjen problematiki avtorstva, tako s knjižničarskega vidika kot z vidika oblikovanja in organizacije abecednega kataloga. Avtorica se sistematično loteva problematike avtorstva ter anonimnosti oz. psevdonimnosti. (cena 19 DEM)

Poleg del s področja knjižničarstva izdaja založba Benja tudi dela s področja hrvaške kulturne dediščine ter zgodovine in kulture mesta Reka in njegove okolice, npr.: Rijeka na prijelazu stoljeća, Glagoljska početnica, Raj duše (molitvenik Katarine Frankopan), Doživljaji hrvatskih pomoraca, Pogled u lingvistiku, Postmoderna svakidašnjica komunikacija, Kibernetizacija poslovnog sustava, Hildegardina medicina, itd.

Knjige oz. katalog založbe lahko naročite na naslovu:

*Naklada Benja
Slavka Krautzeka 12*

51000 Rijeka
tel. +385 51 218-407

ali preko ene od slovenskih založb, ki uvaža tujo literaturo. Vodja prodaje pri založbi Benja je ga. Branka Hreljanović.

Melita Ambrožič

PA ŠE TO ...

Po radiu smo poslušalci ujeli naslednje reklamno sporočilo:

"... dobite vse za... nasproti knjižnice Domžale, nasproti domžalske knjižnice."

Knjižnica je dosegla sloves v svojem kraju, kakršen se posreči le naj... .

V koliko drugih krajih bi privatni trgovci navedli knjižnico za svoj smerokaz ? Recimo: jutri v vseh!

DOKTORAT

Na Medicinski fakulteti je 14. novembra 1995 mag. Jure DIMEC z Inštituta za biomedicinsko informatiko uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo z naslovom: "Združevanje informacij z analizo povedne moči različnih vrst slovenskih medicinskih besedil in možnosti njihovega iskanja z ne-Boolovimi metodami". Novemu doktorju znanosti iskreno čestitamo in želimo veliko uspehov pri nadaljnjem delu!

PREJELI SMO

Vsem članicam Zveze SIK Slovenije

Iskanje vseh možnih oblik za rast in razvoj splošnoizobraževalnih knjižnic, predvsem možnosti za nakup knjižničnega gradiva, ter osveščanje občanov o izjemno težkih pogojih in močno omejenih sredstvih za nakup gradiva, sta nedvomno nalogi, ki zaslužita posebno pozornost zveze. Zato sem takoj soglašal, da se zveza s pobudo svojim članicam neposredno vključi v akcijo Založbe Mihelač, ki sta jo zasnovala z Jano Debeljak - "VRTNICA ZA KNJIGO", ki je nadaljevanje akcije založbe - "Iščemo vam sponzorja (in mu omogočimo nakup gradiva iz programa založbe s 50% popustom)". Založba je predlagala, da se v akcijo prodaje novoletnih čestitk "Vrtnica za knjigo" vključimo tudi splošnoizobraževalne knjižnice in si tako z izkupičkom od prodaje obogatimo knjižni fond. Vrednost akcije pa ni samo povečanje knjižnega fonda, temveč predvsem opozorilo slovenski javnosti o resnično težkih pogojih in težko uresničevanih knjižničnih programih kljub velikemu prizadevanju vseh knjižničnih delavcev. Do sedaj je vse

naše dokazovanje, opozarjanje, poizkusi vplivanja na javno mnenje, ostalo več ali manj zaprto v naš lastni krog in le redko smo uspeli priti med občane z jasno informacijo, kdo in kje smo in kako delamo.

Z akcijo "Vrtnica za knjigo" je možnost opozoriti na takšno stanje in morda vplivati na odločanje o sredstvih za nakup gradiva, za vstopanje v informacijske baze in uveljavljanje splošnoizobraževalnih knjižnic kot vzgojnoizobraževalnih, kulturnih in informacijskih središč družbenih okolij.

O tehničnem poteku vas bo obvestila založba neposredno. Stališča, mnenja in pobude pa bomo skrbno tehtali v upravnem odboru zveze in se nanje neposredno odzivali.

Hkrati naj bo čestitka "Vrtnica za knjigo" tudi voščilo članicam zveze ob izteku trdega leta 1995 z željo po uspešnem sodelovanju in oblikovanju močne in prodorne zveze.

Janez Lah
Predsednik zveze

V KROŽENJE

KNJIŽNIČARSKE NOVICE, 5(1995)12. ISSN 0353-9237. Izdala in razmnožila: NUK, Turjaška 1, Ljubljana. Urednik: Jelka Kastelic. Uredniški odbor: mag. Melita Ambrožič, Ivan Kanič. Naklada: 610 izvodov. Cena posamezne številke: 500 SIT. Knjižničarske novice lahko naročite za pol leta (januar-junij ali julij-december) ali za celo leto (januar-december). Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/179-92 z dne 16.3.1992 štejejo *Knjižničarske novice* med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 Zakona o prometnem davku, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Naslov uredništva: NUK, Enota za razvoj knjižničarstva, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 61000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah (v ASCII formatu), ali po elektronski pošti (NUK::JELA).

ETIČNI KODEKS SLOVENSkih KNJIŽNIČARJEV

UVOD

Osnovna etična načela so ljudje v zgodovini izpovedovali in oblikovali v kratka in razumljiva življenjska vodila, ki so temelji za sožitje med ljudmi. Tudi slovenski knjižničarji smo iz osnovnih etičnih načel izoblikovali etični kodeks za našo stroko. Njegov namen je oblikovati in graditi osebnost knjižničarja, ki ni odvisna od trenutnih družbenih razmer.

Smisel in vrednost knjižničarskega dela je v zagotavljanju temeljev za razvoj civilizacije, kar knjižničarji uresničujemo z ohranjanjem in posredovanjem zapisanih človekovih znanj in spoznanj. Zavedajoč se svoje vloge in soodgovornosti za razvoj družbe, svojega naroda in vsakega posameznika, sprejemamo slovenski knjižničarji ta kodeks poklicne etike, da na temelju njegovih etičnih načel oblikujemo sebe, svoj odnos do poklicnih kolegov, uporabnikov in do družbenega okolja.

§1

Knjižničar oblikuje svojo osebnost v skladu s splošno veljavnimi etičnimi načeli. Njegove strokovne odločitve in ravnanje izhajajo izključno iz poklicnih nagibov.

§2

Knjižničar nenehno izpopolnjuje svoje strokovno znanje in ustvarjalno prispeva k razvoju knjižničarske stroke in njene dejavnosti. Zaveda se pripadnosti knjižničarski stroki in s svojim strokovnim delom prispeva k utrjevanju njenega ugleda in kolektivnega duha.

§3

Knjižničar daje podporo svojim poklicnim kolegom in spoštuje njihovo strokovno znanje. Z besedami in dejanji se zavzema za tiste, ki so v težavah zaradi spoštovanja načel tega kodeksa. Spoštuje tudi etična načela in strokovno znanje pripadnikov drugih poklicev.

§4

Knjižničar si prizadeva dosegati cilje svoje ustanove in nesporazume rešuje v odkritem in enakopravnem dialogu v njej sami. V javnosti je do svoje ustanove lojalen in s svojim delovanjem prispeva k njenemu ugledu. Kadar mora knjižničar izbirati med interesi svoje ustanove in osnovnimi načeli poklicne etike, daje prednost etičnim načelom.

§5

Knjižničar skladno s cilji in možnostmi svoje ustanove uporabnikom zagotavlja najvišjo možno kakovost storitev ter povečuje njihovo dostopnost, učinkovitost in raznovrstnost.

§6

Knjižničarjev odnos do uporabnika temelji na enakopravnosti, nepristranskosti ter spoštovanju tako na strokovni kot človeški ravni. Enako ravnanje knjižničar pričakuje od uporabnika.

§7

Knjižničar varuje uporabnikovo zasebnost glede osebnih podatkov, iskanih gradiv in informacij.

§8

Knjižničar se zavzema za prost pretok gradiv in informacij, vendar ne odgovarja za posledice, ki izhajajo iz njihove uporabe.

§9

Knjižničar nasprotuje vsem poskusom uvajanja cenzure in drugih strokovno neutemeljenih omejitev pri pridobivanju in posredovanju gradiv in informacij.

§10

Knjižničar ne zlorablja svojega delovnega mesta in položaja za osebno okoriščenje.

§11

Upoštevanje načel tega etičnega kodeksa je moralna obveznost in poklicna dolžnost slovenskih knjižničarjev.

§12

Knjižničarju ali uporabniku, ki ima težave zaradi uveljavljanja načel tega kodeksa, bo strokovno združenje knjižničarjev nudilo moralno in pravno pomoč. Kršitve načel tega kodeksa razrešuje častno razsodišče strokovnega združenja.

Etični kodeks slovenskih knjižničarjev je bil sprejet na skupščini Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, na Bledu, 8. novembra 1995 in velja za vse knjižnične delavce v Sloveniji.

Besedilo kodeksa je pripravila delovna skupina v sestavi: Lucijan Adam (študent FF, Oddelek za bibliotekarstvo), mag. Melita Ambrožič (NUK), Primož Krivec (Knjižnica OŠ Slovenske Konjice), Smiljana Pejanovič (CTK), dr. Jože Urbanija (FF, Oddelek za bibliotekarstvo), mag. Franci Zore (FF, Oddelek za filozofijo), Saša Zupanič (FF, Oddelek za bibliotekarstvo).

**PREDSIEDSTVO ZBDS V MANDATNEM OBDOBJU
1995-1997**

(izvoljeno na 11. skupščini ZBDS, dne 8.11.1995)

Predsednica:

mag. Nada Češnovar DB Ljubljana, CTK, Trg republike 3, 61000
Ljubljana, tel.: 17-63-782, fax: 214-108

Namestnica predsednice:

mag. Melita Ambrožič DB Ljubljana, NUK, Turjaška 1, 61000
Ljubljana, tel.: 12-55-014, fax: 12-55-014

Tajnica:

Lilijana Hubej DB Ljubljana, NUK, Stari trg 2, 61000
Ljubljana, tel.: 224-975, fax: 12-59-257

Blagajnik:

Zdenka Rudolf NUK, Stari trg 2, 61000 Ljubljana,
tel.: 224-975, fax: 12-59-257

Člani predsedstva:

Smiljana Pejanovič DB Ljubljana, CTK, Trg republike 3, 61000
Ljubljana, tel.: 17-63-782

Nataša Petrov DB Dolenjske, Študijska knjižnica M. Jarca,
Rozmanova 26-28, 68000 Novo mesto,
tel.: 068/324-505, fax: 068/21-496

Srečko Maček DB Celje, Osrednja knjižnica Celje,
Muzejski trg 1a, 63000 Celje,
tel.: 063/442-580, fax: 063/443-350

Majda Kotnik Verčko DB Koroške, Koroška osrednja knjižnica,
Na gradu 1, 62390 Ravne na Koroškem,
tel.: 0602/22-294, 21-467, fax: 0602/22-294

Franc Kuzmič DB Pomurja, Pokrajinski muzej,
Trubarjev drevored 4, 69000 Murska Sobota,
tel.: 069/21-155

Daniela Leskošek DB Gorenjske, Knjižnica A.T. Linhart,
Gorenjska 27, 64240 Radovljica,
tel.: 064/714-534, fax: 064/715-840

- Slavica Rampih Vajzovič **DB Maribor**, Mariborska knjižnica,
Rotovški trg 2, 62000 Maribor,
tel.: 062/222-161, fax: 062/222-499
- Viljem Leban **DB Primorske**, Osrednja knj. Cirila Kosmača,
Tumov drevored 6, 65220 Tolmin,
tel.: 065/81-048
- Predsedniki sekcij:**
- Antonija Zadnikar **Sekcija za visokošolske knjižnice**
Fakulteta za strojništvo, Aškerčeva 6, 61000
Ljubljana, tel.: 17-71-200, fax: 218-567
- Zdravka Pejova **Sekcija za specialne knjižnice**
Center za mednarodno sodelovanje in razvoj,
Kardeljeva pl. 1, 61000 Ljubljana,
tel.: 16-83-597, fax: 343-696
- Nataša Kuštrin **Sekcija za šolske knjižnice**
Srednja šola Nova Gorica, Delpinova 9,
65000 Nova Gorica,
tel: 065/26-610, 21-038, fax: 065/24-531
- Anatol Štern **Sekcija za splošnoizobraževalne knjižnice**
Osrednja knjižnica občine Kranj, Tavčarjeva 41,
64000 Kranj, tel.: 064/222-031,
fax: 064/222-539
- Disciplinsko sodišče:**
- Nika Pugelj KOŽ, Enota potujoča knjižnica, Dvorni trg 2,
Ljubljana, tel.: 061/221-781, fax: 061/126-40-73
- Antonija Zadnikar Fakulteta za strojništvo, Aškerčeva 6, Ljubljana,
tel.: 061/17-71-200, fax: 061/218-567
- Ivan Pintarič Knjižnica Otona Župančiča, Dvorni trg 2,
Ljubljana, tel.: 221-781, fax: 061/126-40-73
- Upravni odbor Kalanovega sklada:**
- Predsednik:***
- Lidija Majnik Ljudska in študijska knjižnica Ptuj, Minoritski
trg 1, 62250 Ptuj, tel: 062/771-480
- Člani:***
- Alenka Curk Knjižnica Bena Zupančiča Postojna, Trg
padlih borcev 5, 66230 Postojna,
tel: 067/21-052, 24-520, fax: 067/21-052

Dragica Turjak Mariborska knjižnica, Rotovski trg 2, 62000
Maribor, tel.: 062/222-640, 222-161,
fax: 062/222-499

Gabriela Škorja Občinska matična knjižnica Laško, Aškerčev trg 4,
63270 Laško, tel: 063/731-705,
fax: 063/731-705

Daniela Leskošek Knjižnica A.T. Linhart, Gorenjska 27, 64240
Radovljica, tel.: 064/714-534, fax: 064/715-840

Komisija za Čopova priznanja:

Mihael Glavan NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana, tel.: 12-50-131

Alenka Logar Pleško Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 61000
Ljubljana, tel.: 17-69-200, fax: 12-59-337

Ivan Markovič Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Trg
Brolo 1, 66000 Koper,
tel.: 066/22-091, fax: 066/23-866

Mirko Nidorfer UKM, Gospejna 10, 62000 Maribor,
tel.: 062/25-851, fax: 062/227-558

Jadranka Zupančič Študijska knjižnica M. Jarca, Rozmanova
26-28, 68000 Novo mesto,
tel.: 068/324-505, fax: 068/21-496

Predsedniki strokovnih komisij

Nidorfer Mirko	Komisija za AIK, UKM
mag. Maja Žumer	Komisija za avtomatizacijo, NUK
Lidija Wagner	Komisija za bibliografijo, NUK
Ivan Kanič	Komisija za bibliotekarsko terminologijo, NUK
Breda Karun	Komisija za stvarno obdelavo, KOŽ, Gosposka 3, 61000 Ljubljana, tel.: 221-781
mag. Melita Ambrožič	Komisija za šolanje in izob. bibl. kadrov, NUK
Jana Kolar	Komisija za zaščito knjižničnega gradiva, NUK

Komisija za gradnjo se ustanovi oz. sestane po potrebi. Sklicatelj je Borut Osojnik, NUK, Stari trg 2, 61000 Ljubljana.

Uredniški odbor revije Knjižnica:

Jelka Gazvoda (gl. urednica)	NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana
Jelka Kastelic	NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana
Silva Novljan	NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana

Nataša Petrov

Študijska knjižnica M. Jarca, Rozmanova
26-28, 68000 Novo mesto, tel.: 068/324-505
NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana

Lidija Wagner

Predsednik sveta revije Knjižnica:

Rajko Slokar

Goriška knjižnica Franceta Bevka, Kidričeva 20,
65000 Nova Gorica, tel: 065/22-498, fax:
065/21-688

Uredniški svet revije Knjižnica:

Lučka Čehovin

Kosovelova knjižnica Sežana, Mirka Pirca 1,
66210 Sežana, tel.: 067/73-478, fax: 067/73-478

Mirko Nidorfer

UKM, Gospejna 10, 62000, Maribor,
tel.: 062/25-851, fax.: 062/227-558

Tina Lušina

Gimnazija Kranj, Koroška c. 13, 64000
Kranj, tel.: 064/215-279, fax: 064/212-255

Tatjana Cmok

Občinska matična knjižnica, 63230 Šentjur pri
Celju, tel.: 063/741-277

Franc Kuzmič

Pokrajinski muzej, Trubarjev drevored 4,
69000 Murska Sobota, tel.: 069/21-155

Nataša Žnideršič

Knjižnica OŠ Šentvid, Prušnikova 98, 61000
Ljubljana, tel.: 51-746

Majda Kotnik Verčko

Koroška osrednja knjižnica, Na gradu 1,
62390 Ravne na Koroškem
tel.: 0602/22-294, 21-467, fax: 0602/22-294

Andreja Pleničar

Študijska knjižnica Mirana Jarca,
Rozmanova 26-28, 68000 Novo mesto,
tel.: 068/324-505, fax.: 068/21-496

Sindikalni predstavnik:

Rozina Švent

NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana
tel.: 12-50-131

Častno razsodišče:

dr. Branko Berčič

Saša Zupanič

Primož Krivec

Groharjevo naselje 64, 64220 Škofja Loka
Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo,
Aškerčeva 2, 61000 Ljubljana
Liptovska 20, 63210 Slovenjske Konjice

Strokovno posvetovanje ZBDS
“KNJIŽNICA IN NJENI UPORABNIKI”
november 1996

Naslov referata _____

Avtor _____

Naslov delovne organizacije _____

Tel./Fax. _____

Ključne besede _____

Povzetek (do 200 besed)

Prijavnico pošljite najkasneje do 1. marca 1996 na naslov: ZBDS, Turjaška 1, Ljubljana.

SLOVENSKA BIBLIOGRAFIJA NA CD-ROMu

Narodna in univerzitetna knjižnica je izdala SLOVENSKO BIBLIOGRAFIJO na CD-ROMu, ki vsebuje popise knjig, ki so bili objavljeni v bibliografijah od leta 1989 dalje. Tako lahko sedaj zelo hitro dobite želeno informacijo brez zamudnega listanja, saj CD-ROM omogoča iskanja po različnih parametrih hkrati. Na CD-ROMu je preko 16.000 bibliografskih enot, kar pomeni 6 letnikov SLOVENSKE BIBLIOGRAFIJE, cena pa je le 10.000,00 SIT. Poleg CD-ROMa je v lični škatli tudi priročnik, ki vam bo v pomoč, ko boste želeli več informacij v zvezi z iskanjem ali z vsebino baze.

CD-ROM je prirejen za okolje windows, za kar potrebujete najmanj PC 386. Program za iskanje je prijazen, saj vas preko zaslona vodijo iskalna polja. Za uporabo CD-ROMa ne potrebujete nobenega predhodnega izobraževanja.

Če ste se odločili za nakup CD-ROMa, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:

Narodna in univerzitetna knjižnica, 61000 LJUBLJANA, Turjaška 1, s pripisom "Slovenska bibliografija CD-ROM"

NAROČILNICA

Naročam(o): **SLOVENSKA BIBLIOGRAFIJA na CD-ROMu**

Št. izvodov: po ceni: 10.000,00 SIT

Ime knjižnice (ustanove):

Naslov (kraj, ulica, pošta):

Telefon, fax.:

Odgovorna oseba:

Datum:

Podpis:

Žig